

Wilkin van de Kamp

GEBOREN OM VRIJ TE ZIJN

Handboek voor
bevrijdingspastoraat

Voor tekstvermelding is, tenzij anders aangegeven, gebruik gemaakt van de vertaling 1951 van het Nederlands Bijbelgenootschap (NBG). Bij andere vertalingen geldt als afkorting:

GN = Groot Nieuws Vertaling

HB = Het Boek

HSV = Herziene Statenvertaling

LV = Leidse Vertaling

NBV = Nieuwe Bijbelvertaling

NIV = New International Version Vertaling

NKJV = New King James Vertaling

PC = Petrus Canisius Vertaling

SV = Statenvertaling

WV = Willibrordvertaling

Waar in de geciteerde Bijbeltekst 'Gij' stond, hebben wij de vrijheid genomen dit te wijzigen in 'U' om de leesbaarheid te vergroten.

Als we in het handboek spreken over de confident gebruiken we de mannelijke persoonsvorm.

Copyright © Wilkin van de Kamp

Omslagontwerp en binnenwerk: IDD concept.communicatie.creatie | www.idd.nu

Druk: Wilco, Amersfoort

Jaar van uitgave: maart 2012 (oplage: 2.000)

2e druk, maart 2013 (oplage: 1.000)

3e druk, februari 2016 (oplage: 1.000)

4e druk, juli 2018 (oplage: 1.000)

Uitgave: Vrij Zijn, Industriestraat 1, 7122 AP Aalten, Nederland

ISBN 978-94-90254-10-0

NUR 711, trefwoord: pastoraat

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without the prior written permission of the publisher.

*‘Zie, kinderen zijn het eigendom van de HEERE,
de vrucht van de schoot is zijn beloning.
Zoals pijlen in de hand van een held,
zo zijn de zonen, ontvangen in de jeugd.
Welzalig de man die zijn pijlkoker
daarmee gevuld heeft.’*

Psalm 127:3-5, HSV

Opgedragen aan:

Carlos: *Jahweh Sjammah*

Job: *Jahweh Sjofét*

Thijs: *Jahweh Ts’vaot*

Stef: *Jahweh Jér’èh*

Inhoudsopgave

VOORWOORD

31

INLEIDING: DE FOCUS VAN BEVRIJDINGSPASTORAAT

35

A. Identiteit en vrijheid in Christus	35
B. Mens zonder geheimen	35
B.1 Het geheim van David	36
B.2 Leven in zonde	39
B.2.1 Tien gevolgen van een leven in zonde	39
B.2.2 God wil dat wij onze zonden aan het licht brengen	43
B.2.3 De kracht van zonde belijden	43
B.3 Leven zonder geheimen	43
B.3.1 De waarheid maakt vrij	44
B.3.2 Ontmaskerd, ontwapend en overwonnen	44
B.4 Kerk zonder geheimen	45
C. Sta sterk in de genade!	45
C.1 Leven zoals God het bedoeld heeft	46
C.1.1 Genade: God geeft ons niet wat we wel verdienen	46
C.1.2 Rechtvaardiging: God geeft ons wel wat we niet verdienen	47
C.2 Genade ontvangen en schenken	49
C.2.1 Gods genade neemt geheimen uit handen	49
C.2.2 Gods genade rekent af met schuldgevoel	50
C.2.3 Gods genade rekent af met schaamte	51
C.2.4 Gods genade rekent af met veroordeling	51
C.3 Genade is de dynamische kracht van de Heilige Geest	52
C.4 Als een rechtvaardige struikelt	52
C.5 Kerk zonder oordeel	53
D. Mens zonder muren	53
D.1 Angst bouwt muren	54
D.2 Muren worden een gevangenis	54
D.3 Gods liefde haalt de muren neer	55
D.3.1 Kiezen voor kwetsbaarheid	55
D.3.2 Kiezen voor pijn	56
D.3.3 Kiezen voor transparantie	57
D.4 Leven zonder muren	58

E. Geworteld en gegrond in de liefde	58
E.1 Wat is liefde?	58
E.1.1 Eros, phileo en agapè	58
E.2 God is liefde!	59
E.2.1 Volmaakte liefde	59
E.2.2 Bovennatuurlijke liefde	60
E.3 Gods kwaliteit van leven	60
E.3.1 Gods liefde is de hoogste autoriteit	61
E.3.2 Gods liefde bepaalt onze identiteit	62
E.3.3 Gods liefde geeft	63
E.3.4 Gods liefde als graadmeter	63
E.3.5 Gods liefde doet 'nee' zeggen tegen verzoeking	64
E.3.6 Gods liefde doet 'ja' zeggen tegen beproeving	65
E.4 De tijd van de liefde is aangebroken!	66

DEEL 1: DE OORSPRONG VAN HET KWAAD

67

1. De droom van God

69

1.1 De test in de hemel	69
1.2 De test op de aarde	70
1.3 Gods droom werd een nachtmerrie	71
1.4 Leven in een gevallen wereld	71
1.5 De komst van de nieuwe Adam	71
1.6 Leven tussen hemelvaart en wederkomst	72
1.7 'Mijn huis moet vol zijn!'	73
1.8 'God heeft een getal in zijn hoofd'	73
1.9 De nieuwe hemel en de nieuwe aarde	74
1.10 Waarom de hel eeuwigdurend is	75

2. Inzicht in de geestelijke wereld

77

2.1 De hemelse gewesten	77
2.2 De derde hemel	78
2.2.1 De woonplaats van God	78
2.2.2 De woonplaats van Christus	79
2.2.3 De woonplaats van de Heilige Geest	79
2.2.4 De woonplaats van de gestorven gelovigen	79
2.2.5 De woonplaats van de heilige engelen	81
A) Wanneer zijn de engelen geschapen?	81
B) Hoeveel engelen zijn er?	82
C) Verschillende soorten engelen	82
D) Hiërarchie in de engelenwereld	87

E) Engelen hebben een persoonlijkheid	88
F) Hoe zien engelen eruit?	89
G) De Gemeente: uitvalsbasis van de engelen	89
H) Hoe komen engelen in beweging?	90
I) De kracht en autoriteit van engelen	91
J) De engelen van God zijn onoverwinnelijk	92
K) Engelen zijn nieuwsgierig	92
L) Engelen kunnen genezen	93
M) Engelen in de dienst van bevrijding	94
N) Engelen in de geestelijke oorlogvoering	96
O) Overige taken van engelen	101
P) Wat engelen niet kunnen doen	102
Q) Engelen kunnen er ongemerkt zijn	103
R) Engelen in het leven van Jezus	103
S) Engelen in de eindtijd	104
T) Hoe toets je een engel?	104
U) Checklist	105
2.3 De eerste hemel	106
2.4 De tweede hemel	106
2.4.1 De satan	107
2.4.2 Satans namen in het Oude Testament	109
2.4.3 Satans namen in het Nieuwe Testament	111
2.4.4 Satans positie tegenover God	113
2.4.5 Satans positie tegenover Christus	114
2.4.6 Satans positie tegenover de Gemeente	115
2.4.7 Satans positie tegenover de heilige engelen	116
2.4.8 Satans opkomst en ondergang	116
2.4.9 Hiërarchie in het rijk der duisternis	119
2.4.10 Boze geesten in het Oude Testament	121
2.4.11 Boze geesten in het Nieuwe Testament	124
2.4.12 De engel van de afgrond en van de dood	126
2.4.13 Het dodenrijk	127
2.4.14 De afgrond	130
2.4.15 De hel	131

DEEL 2: ONTMASKER HET KWAAD

133

3. Kan een christen gebonden zijn?

135

3.1 Gebonden door de macht van de zonde	135
3.1.1 Gevolg van de zondeval	136
3.1.2 De zonde heerst als een koning	136
3.1.3 Geestelijk dood geboren	136
3.1.4 De macht van de zonde teniet gedaan	137

3.1.5	Zonde is een geestelijk probleem	137
3.1.6	Opnieuw geboren worden	138
3.1.7	Een nieuwe schepping	138
3.1.8	Wij zijn rechtvaardig geworden	138
3.1.9	Geen gedragsverandering	139
3.1.10	Deel hebben aan Jezus' goddelijke natuur	139
3.2	<i>Gebonden door de leugen</i>	139
3.2.1	In de kern van elke zonde vinden we een leugen	140
3.2.2	De vader van de leugen	140
3.2.3	Ons denken is het slagveld	141
3.2.4	De vijf G's	141
3.2.5	Bolwerken in ons denken	142
3.2.6	De vijf B's	142
3.2.7	De waarheid maakt vrij!	143
3.2.8	'Al wat waar en waardig is, bedenk dat!'	144
3.3	<i>Gebonden door emotionele banden</i>	144
3.3.1	Door liefdesbanden emotioneel verbonden	144
3.3.2	Vijf goddelijke banden	145
3.3.3	Het koord van liefde	146
3.3.4	De familieband	147
3.3.5	De vriendschapsband	154
3.3.6	De huwelijksband	155
3.3.7	De broederband	159
3.3.8	Door angstbanden emotioneel gebonden	159
3.3.9	Emotionele manipulatie	162
3.3.10	Emotionele verwaarlozing	163
3.3.11	Emotionele afhankelijkheid	164
3.3.12	Emotionele onafhankelijkheid	166
3.3.13	Hoe angstbanden gereinigd kunnen worden	168
3.3.14	De kracht van vergeving in relaties	168
3.4	<i>Gebonden door demonische banden</i>	173
3.4.1	Demonisch gebonden door zondige relaties	174
3.4.2	Hoe demonische banden verbroken kunnen worden	175
3.4.3	Vijf demonische banden	177
3.4.4	Occulte banden	177
3.4.5	Onreine banden	183
3.4.6	Doodsbanden	204
3.4.7	Toverbanden	209
3.4.8	Religieuze banden	216
3.4.9	Circumsessio, obsessio en possessio	223

4. Een goede diagnose

4.1	<i>Drie manieren van diagnosticeren</i>	231
4.1.1	Demonische manifestaties	232
4.1.2	De gave van onderscheiding van geesten	233
4.1.3	Het analyseren van ingewonnen informatie	233
4.2	<i>Aanwijzingen van mogelijke gebondenheid</i>	235
4.2.1	Geestelijke symptomen	236
4.2.2	Lichamelijke symptomen	236
4.2.3	Psychische symptomen	236
4.2.4	Parapsychische symptomen	237
4.3	<i>Invalspoorten</i>	237
4.3.1	De poort van ons hart	238
4.3.2	Een open deur	238
4.3.3	Rechtmatige grond	238
4.3.4	Drievoudige verzoeking	239
4.3.5	Zeven invalspoorten	241

5. Oorzaken en bevrijding van de vloek

5.1	<i>Gods zegen via de familielijn</i>	245
5.2	<i>Ongerechtigheid via de familielijn</i>	246
5.3	<i>De geestelijke betekenis van een vloek</i>	246
5.4	<i>Geen vloek zonder oorzaak</i>	247
5.4.1	Generatievloek in een sociale context	247
5.4.2	Generatievloek in een biologische context	248
5.4.3	Generatievloek in een geestelijke context	249
5.4.4	Een generatievloek als demonische kracht	250
5.5	<i>Zegen en vloek brengen de engelenwereld in beweging</i>	251
5.5.1	Zegen en vloek door woorden	252
5.5.2	Een vloek werkt als een zendmechanisme	254
5.6	<i>Overzicht van in de Bijbel genoemde vloeken</i>	255
5.7	<i>Bijbelse voorbeelden van vloeken over families en volken</i>	258
5.8	<i>De vloek verbroken</i>	259
5.8.1	Plaatsvervangend zonde belijden	260
5.8.2	Vervloekte voorwerpen	262
5.8.3	Schoonbidden van huizen, kerken en andere locaties	263

6. Occultisme

6.1	<i>De opkomst van het occultisme</i>	267
6.2	<i>De geheime wereld achter het occultisme</i>	268
6.3	<i>Occultisme in de tijd van de Bijbel</i>	268
6.3.1	Afgoderij	269
6.3.2	Toverij	276

6.3.3	Waarzeggerij	278
6.3.4	Geesten van doden raadplegen	280
6.4	<i>Occultisme in onze tijd</i>	283
6.4.1	Nieuwe vormen van afgoderij	283
6.4.2	Nieuwe vormen van toverij	288
6.4.3	Nieuwe vormen van waarzeggerij	305
6.4.4	Nieuwe vormen van geesten van doden raadplegen	311
6.5	<i>Wat de Bijbel zegt</i>	316
6.5.1	Wat de Bijbel zegt over afgoderij	316
6.5.2	Wat de Bijbel zegt over toverij	316
6.5.3	Wat de Bijbel zegt over waarzeggerij	317
6.5.4	Wat de Bijbel zegt over geesten van doden raadplegen	317
6.6	<i>Het proces van bevrijding uit occultisme</i>	318
6.7	<i>Lexicon occultisme</i>	319

7. Vrijmetselarij 337

7.1	<i>Geschiedenis van de vrijmetselarij</i>	337
7.1.1	De invloed van ds. Anderson op de vrijmetselarij	337
7.1.2	Desaguliers, de 'ware vader van alle vrijmetselaars'	338
7.1.3	Hoe er een verbinding werd gelegd met de vrijmetselaarscorporaties uit de middeleeuwen	338
7.1.4	Hoe er een verbinding werd gelegd met de kruisvaarders	339
7.1.5	Het ontstaan van de hoge graden en de inwerking van occulte invloeden	339
7.1.6	Invloed van de mysteriegodsdiensten op de vrijmetselarij	340
7.1.7	Waarom men tot een loge toetrad	340
7.1.8	Reguliere en irreguliere vrijmetselarij	341
7.2	<i>De eerste drie graden (blauwe vrijmetselarij)</i>	341
7.2.1	Inwijdingsrituelen	341
7.2.2	Ritueel voor de (eerste) graad van leerling-vrijmetselaar	342
7.2.3	Ritueel voor de (tweede) graad van gezelschap-vrijmetselaar	343
7.2.4	Ritueel voor de (derde) graad van meester-vrijmetselaar	345
7.3	<i>Overzicht van de hogere graden (rode vrijmetselarij)</i>	348
7.3.1	Overzicht van de vrijmetselaarsordes in Nederland	348
7.4	<i>Een wereldwijd netwerk</i>	354
7.5	<i>Waarom mensen zich aansluiten bij de vrijmetselarij</i>	354
7.6	<i>Vrijmetselarij en de christelijke kerk</i>	355
7.7	<i>Vrijmetselarij in de politiek</i>	357
7.8	<i>Vrijmetselarij en het Nederlands koningshuis</i>	357
7.9	<i>Occulte symbolen in de vrijmetselarij</i>	358
7.10	<i>Maçonnieke woordenschat</i>	360
7.11	<i>Geloften in de vrijmetselarij</i>	362
7.12	<i>Opzettelijke misleiding door de vrijmetselarij</i>	363

7.13	Wie is de 'god' van de vrijmetselaars?	364
7.14	Wie is Hiram Abiff volgens de vrijmetselaars?	365
7.15	De geestelijke werkelijkheid achter vrijmetselarij	366
7.16	De 'kerk van de toekomst' in een nieuwe wereldorde	367
7.17	Moderne vorm van afgoderij	367
7.18	Eden en geloften in de vrijmetselarij zetten vloeken in werking	368
7.19	Vrijmetselarij en generatievloeken	369
7.20	De broederketen ('The mystic tie')	371
7.21	Kan een christen lid zijn van een 'christelijke' vrijmetselaarsorde?	371
7.22	Hoe moeten we omgaan met de vrijmetselaarssymbolen?	373
7.23	Is er een relatie tussen de Rotary Club en de vrijmetselarij?	373
7.24	Onze houding jegens vrijmetselaars	375
7.25	Het proces van bevrijding uit de vrijmetselarij	375

8. New Age

8.1	Een potpourri van occulte invloeden	377
8.2	Het Watermantijdperk	377
8.3	Waarom mensen zich aangetrokken voelen tot New Age	378
8.4	De oude wortels van New Age	379
8.5	Een open deur naar de geestelijke wereld	379
8.6	Geleidegeesten	380
8.7	New-Agegedachtegoed	381
8.7.1	New Age is pantheïstisch	381
8.7.2	New Age gelooft in de vergoddelijking van de mens	381
8.7.3	New Age is syncretisch	382
8.7.4	New Age gelooft in zelfverlossing	382
8.7.5	In New Age heeft ieder zijn eigen waarheid	383
8.7.6	New Age gelooft in karma en reïncarnatie	383
8.7.7	New Age gelooft in de 'micro- en makrokosmos'	386
8.7.8	New Age gelooft in 'kosmische energieën'	386
8.7.9	New Age heeft een holistisch mensbeeld	387
8.7.10	New Age gelooft in een nieuwe wereldorde	387
8.8	New Age netwerkstructuur	388
8.9	Goeroes en spirituele begeleiders	388
8.10	Indigokinderen	389
8.11	Hoe Jezus gezien wordt in de New Age	389
8.11.1	De christusgeest	390
8.11.2	Jezus zou zijn opgeleid in Egypte en India	390
8.11.3	Het aquarius evangelie van Jezus	391
8.11.4	Een cursus in wonderen, 'gedicteerd door Jezus'	391
8.11.5	Wie Jezus werkelijk was	392
8.12	Onze houding ten opzichte van New-Agers	392
8.13	Het proces van bevrijding uit New Age	393

9. Voodoo en winti	397
9.1 Een voodooceremonie	397
9.1.1 Het begroeten van de loko's (geesten)	397
9.1.2 Ceremoniële bezetenheid	397
9.1.3 Bloedoffers	398
9.1.4 Voodoobaden	398
9.1.5 Een spiritueel huwelijk	399
9.2 Gewijde voorwerpen	399
9.2.1 Flessenpoppen	400
9.2.2 Boodschappenpoppen	400
9.2.3 Paket kongo's	400
9.2.4 Voodoolampen	400
9.2.5 Oraisons	401
9.2.6 Bliksemstenen	401
9.3 Verschillende voodoostromingen	402
9.3.1 Juju (Afrika)	402
9.3.2 Hoodoo (West-Afrika)	403
9.3.3 Santería (Cuba)	404
9.3.4 Candomblé (Brazilië)	404
9.3.5 Umbanda (Brazilië)	404
9.3.6 Afoxé (Brazilië)	405
9.3.7 Het Ifa-orakel	405
9.4 Het proces van bevrijding uit voodoo	406
9.5 Achtergrond van winti	407
9.6 Tien verschillende winti's	407
9.6.1 De Aisa-winti (geest van de aarde)	408
9.6.2 De Apuku-winti (bosgeest)	408
9.6.3 De Adumakamang-winti (bosgeest)	408
9.6.4 De Akantamasi-winti	409
9.6.5 De Bakru-winti (bosgeest)	409
9.6.6 De Fodu-winti (slangengeest)	409
9.6.7 De Ingi-winti (geest van de indianen)	409
9.6.8 De Kumanti-winti (luchtgeest)	410
9.6.9 De Leba-winti (bosgeest)	410
9.6.10 De Luangu-winti	410
9.7 De yorka (geesten van overleden familieleden)	410
9.8 De kra (de ziel van de mens)	411
9.9 Wintirituelen	411
9.10 Het proces van bevrijding uit winti	412
10. Wicca (hekserij)	415
10.1 Hekserij door de eeuwen heen	415

10.1.1	Heksenvervolging en de rol van de christelijke kerk	415
10.1.2	Opleving van hekserij in onze tijd	416
10.1.3	Hekserij in Nederland	417
10.1.4	Hekserij in relatie tot de druïden	419
10.1.5	Hekserij in relatie tot gothic	420
10.1.6	Hekserij in relatie tot satanisme	420
10.1.7	‘Witte’ en ‘zwarte’ magie	420
10.2	<i>Wat heksen geloven</i>	423
10.2.1	Moderne heksen geloven in een godin en een god	423
10.2.2	Moderne heksen geloven dat alles wat leeft een ziel heeft	424
10.2.3	Moderne heksen geloven in de krachten van ‘de natuur’ en ‘de elementen’	424
10.2.4	Veel moderne heksen geloven in reïncarnatie	425
10.3	<i>De heksenkalender</i>	425
10.3.1	Jaarfeesten (sabbats)	425
10.3.2	Vollemaansfeesten (esbats)	427
10.4	<i>De heksenkring</i>	428
10.4.1	De structuur	428
10.4.2	De inwijdingsgraden	428
10.4.3	Jaarfeestgroepen	429
10.5	<i>Wiccarituelen</i>	429
10.5.1	De plek reinigen met de bezem	429
10.5.2	Zichzelf ‘aarden’	429
10.5.3	De wachters en de elementen aanroepen	430
10.5.4	De totem aanroepen	430
10.5.5	De godin en de god aanroepen	430
10.5.6	De heksenrune zingen	430
10.5.7	De heksencommunie	431
10.5.8	Een kennismakingsritueel	431
10.5.9	Het vollemaanritueel	431
10.6	<i>Wiccarituele attributen</i>	431
10.6.1	Het altaar	432
10.6.2	De athame (magisch mes)	432
10.6.3	De kelk	432
10.6.4	Het pentakel	432
10.6.5	Runentekens	432
10.6.6	De staf	433
10.6.7	Het boek der schaduwen	433
10.6.8	De bezem	433
10.6.9	Amulet of talisman	433
10.7	<i>Wiccabegrippen</i>	433
10.7.1	Apporten	433
10.7.2	Astraalmagie	434

10.7.3	Devineren	434
10.7.4	Divinatie	434
10.7.5	De drievoudige wet	434
10.7.6	Heksenhuwelijk	434
10.7.7	Heksennaam	435
10.7.8	Heksenkerken	435
10.7.9	Levitatie	435
10.7.10	Translocatie	435
10.8	Hekserij op tienerjacht	436
10.9	Wat de Bijbel zegt over hekserij	437
10.10	Onze houding naar heksen toe	438
10.11	Het proces van bevrijding uit wicca	438

11. Satanisme

		443
11.1	De zwarte mis	443
11.2	Satanisme door de eeuwen heen	443
11.2.1	De Katharen (12e eeuw)	443
11.2.2	Maarschalk Gilles de Rais (15e eeuw)	444
11.2.3	Catherine Deshayes Monvoisin (17e eeuw)	444
11.2.4	Hellfire Clubs (18e eeuw)	444
11.2.5	Aleister Crowley (19e eeuw)	444
11.2.6	The Church of Satan van Anton Lavey (20e eeuw)	445
11.2.7	Michael Aquino en 'The Tempel of Set' (20e eeuw)	447
11.2.8	Charles Manson en 'The Final Church' (20e eeuw)	447
11.3	Niveaus in het satanisme	448
11.3.1	Experimenterende tieners	448
11.3.2	Geïsoleerde satanisten	448
11.3.3	Openlijke satanische kerken	449
11.3.4	Gedragsgestoorde satanisten	449
11.3.5	Satanische culten	449
11.4	Satanisme in Nederland	450
11.5	Satanisme in België	451
11.6	Satanisme in Duitsland	452
11.7	(Pseudo)satanisme in black-, doom-, trash- en deathmetal	454
11.8	Satanisme in de Verenigde Staten	455
11.9	Dieren- en mensenoffers	455
11.9.1	Voorbeelden uit de geschiedenis	455
11.9.2	Voorbeelden uit de praktijk	457
11.9.3	Symbolische offers in de satanskerk	458
11.9.4	Mensenoffers in 'The Order of the Nine Angels'	458
11.9.5	Bewijslast	459
11.10	De satanische kalender	460
11.11	De betekenis van satanische symbolen	461

11.12	Het proces van bevrijding uit het satanisme	466
12. Ritueel misbruik		469
12.1	Op zoek naar bewijzen van ritueel misbruik	469
12.1.1	Geen adequate onderzoeksmethoden	469
12.1.2	Waar of niet waar?	471
12.2	Meerdere definities	471
12.2.1	Ritueel misbruik in het algemeen	471
12.2.2	Sadistisch ritueel misbruik	472
12.2.3	Satanisch ritueel misbruik	472
12.3	Overlevenden van ritueel misbruik	473
12.4	Daders van ritueel misbruik	474
12.5	Aard van mishandeling	475
12.6	Onderzoek naar de aard van mishandeling	477
12.7	Psychische stoornissen die kunnen voortkomen uit ritueel misbruik	479
12.7.1	Posttraumatische stressstoornis	479
12.7.2	Borderline	480
12.7.3	Dissociatieve stoornissen	481
12.8	Het stellen van een diagnose	481
12.9	Hoe om te gaan met verkregen informatie	482
12.9.1	Feitelijke informatie	482
12.9.2	Informatie via herinneringen	483
12.9.3	Informatie via de Heilige Geest	484
12.9.4	Informatie via demonen	485
12.10	Symptomenlijst (satanisch) ritueel misbruik	485
12.11	Protocol (satanisch) ritueel misbruik	487
12.12	Het proces van erkenning van ritueel misbruik	488
12.13	Het proces van bevrijding	488
12.13.1	Het verwijderen van satanische merktekens	489
12.13.2	Het verbreken van bloedverbonden	490
12.13.3	Het verbreken van rituele eden, geloften en satanische roepingen	490
12.13.4	Het verbreken van elke satanische doop	491
12.13.5	Het verbreken van programmeringen	492
12.13.6	Het doorbreken van astraal misbruik	495
13. Dissociatieve identiteitsstoornis		501
13.1	Wat is DIS?	501
13.2	Wat is dissociëren?	501
13.3	Dissociatieve stoornissen	502
13.3.1	Psychogene amnesie	502
13.3.2	Depersonalisatiestoornis	502

13.3.3	Dissociatieve verschijnselen	502
13.3.4	Gedeeltelijke of volledige dissociatie	502
13.4	Waarom ontstaat DIS?	503
13.4.1	Lichamelijke mishandeling	503
13.4.2	Geestelijke mishandeling	503
13.4.3	Lichamelijke en emotionele verwaarlozing	504
13.4.4	Seksueel misbruik	504
13.5	Hoe ontstaat DIS?	505
13.5.1	Stemmen in het hoofd	505
13.6	Kenmerken van DIS	506
13.7	Uitingen van dissociatieve stoornissen	507
13.7.1	Switchen	507
13.7.2	Herbelevingen	507
13.7.3	Triggers	507
13.7.4	Flashbacks	508
13.8	DES-vragenlijst	508
13.9	DIS-herkenningslijst	510
13.10	DIS en demonie	511
13.11	Kritische kanttekeningen bij DIS	512
13.12	Het proces van integratie	512
13.12.1	Stabilisatie en het verminderen van de symptomen	512
13.12.2	Het verwerken van de traumatische herinneringen	513
13.12.3	Leren leven als een geïntegreerd persoon	513

DEEL 3: WEERSTA HET KWAAD

515

14. Wapens in de strijd

517

14.1	De zevenvoudige wapenrusting	517
14.1.1	De gordel van de waarheid	518
14.1.2	Het pantser van gerechtigheid	518
14.1.3	De voeten geschoeid met bereidvaardigheid	518
14.1.4	Het schild van geloof	518
14.1.5	De helm van het heil	519
14.1.6	Het zwaard van de Geest	519
14.1.7	Bidden in de Geest	519
14.2	Wapens in de strijd	520
14.2.1	De naam van Jezus	521
14.2.2	Het bloed van Jezus	521
14.2.3	Het geloof in Jezus	522
14.2.4	Het Woord van God	523
14.2.5	Het woord van ons getuigenis	524
14.2.6	Het gebed van een rechtvaardige	524

14.2.7 Vasten	525
14.2.8 Gods liefde	526
14.2.9 Nederigheid	527
14.2.10 Eenheid	528

15. Autoriteit, hoe ga ik er in staan?

531

15.1 De volmacht van Jezus	531
15.2 Gezag en macht	533
15.3 Met Christus regeren	533
15.4 In Christus zijn	534
15.5 In Christus zegevieren	535
15.6 Ambassadeurs van Christus	536
15.7 Onze positie in Christus erkennen	538
15.8 Intimiteit, identiteit en autoriteit	539
15.9 Autoriteit en zalving	540
15.10 In en onder autoriteit staan	541

16. Bewegen in de zalving van de Heilige Geest

543

16.1 De zalving van de Timmerman	543
16.2 De zalving verbreekt het juk	544
16.3 Wij hebben de zalving van God nodig	544
16.4 De 'dorea'-gave	545
16.4.1 De zalving in ons	546
16.4.2 Zeven verwijzingen	547
16.4.3 Dorst hebben, komen en drinken	548
16.5 De 'charisma'-gaven	549
16.5.1 De zalving op ons	550
16.5.2 De gaven van de Heilige Geest	551
16.5.3 De ogen van God	552
16.5.4 De handen van God	554
16.5.5 De mond van God	556
16.6 Drie zalvingen	558
16.6.1 De melaatsenzalving	559
16.6.2 De priesterlijke en profetische zalving	559
16.6.3 De koninklijke zalving	560
16.7 Toenemende zalving	560

17. Zegenend bidden

563

17.1 De Aäronitische zegen	563
17.2 De drieledige zegen van God	564
17.3 Zegenen is dat God ons zijn gezicht laat zien	565
17.4 Zegenen is Gods naam op iemand leggen	565

17.5	<i>Zegenen is goede woorden spreken</i>	568
17.6	<i>Zegenen is je hand op Gods troon leggen</i>	569
17.7	<i>Zegenen is een engel meesturen</i>	570
17.8	<i>De kracht van zegenend bidden</i>	570
17.8.1	Het 'maranatha'-gebed	571
17.8.2	Proclameren	572
17.8.3	Zegenbeden in de Bijbel	574
17.8.4	Zegenbeden uit de kerkgeschiedenis	575

18. Zeven stappen op weg naar vrijheid 577

18.1	<i>De laatste achttien uur</i>	577
18.1.1	Jom ha Kippoerim	577
18.1.2	Adam-adamah	578
18.1.3	Jezus heeft zeven keer gebloed	578
18.2	<i>Stap 1: druppels bloed in Gethsemané</i>	579
18.2.1	Het eerste wonder van het kruis: vergeving van zonden	583
18.2.2	Vergeving ontvangen	584
18.2.3	Vergeving schenken	586
18.2.4	Plaatsvervangend vergeving vragen	588
18.3	<i>Stap 2: de mishandelingen (1)</i>	589
18.3.1	Het tweede wonder van het kruis: verlossing van de aanklacht	589
18.4	<i>Stap 3: de mishandelingen (2)</i>	592
18.4.1	Het derde wonder van het kruis: reiniging van het geweten en het bewustzijn	592
18.5	<i>Stap 4: de geseling</i>	596
18.5.1	Het vierde wonder van het kruis: genezing van ziekte	597
18.6	<i>Stap 5: de doornenkroon</i>	599
18.6.1	Het vijfde wonder van het kruis: bevrijding van de vloek	599
18.7	<i>Stap 6: de kruisiging</i>	600
18.7.1	Het zesde wonder van het kruis: verzoening met God de Vader	601
18.8	<i>Stap 7: een speer in zijn zij</i>	605
18.8.1	Het zevende wonder van het kruis: de wedergeboorte	605

DEEL 4: OVERWIN HET KWAAD 609

19. De bevrijdingsbediening van Jezus 611

19.1	<i>De demonen kenden Jezus</i>	611
19.2	<i>Uitspraken van Jezus over bevrijding</i>	612
19.3	<i>Confrontaties tussen Jezus en de demonen</i>	612
19.3.1	Praktijkles 1: in Nazaret	613
19.3.2	Praktijkles 2: in Kapernaüm	613
19.3.3	Praktijkles 3: op het Meer van Galilea	614

19.3.4	Praktijkles 4: in het land van de Gerasenen	615
19.3.5	Praktijkles 5: in het huis van Petrus	617
19.3.6	Praktijkles 6: de maanzieke knaap	617
19.3.7	Praktijkles 7: Maria van Magdala	619
19.3.8	Praktijkles 8: de dochter van de syrofenicische vrouw	619
19.3.9	Praktijkles 9: de doofstomme bezetene	620
19.3.10	Praktijkles 10: een bezetene die blind en stom was	620
19.3.11	Praktijkles 11: een vrouw met een geest van zwakheid	621
19.4	Jezus gaf zijn discipelen opdracht demonen uit te drijven	621
19.5	Jezus geeft gelovigen opdracht demonen uit te drijven	622
19.6	Overige verwijzingen naar de dienst van bevrijding in de Evangelien	622

20. Bevrijding in de eerste christengemeente

20.1	Confrontaties tussen de discipelen en de demonen	625
20.1.1	Praktijkles 1: Simon de tovenaer	625
20.1.2	Praktijkles 2: Elymas de tovenaer	628
20.1.3	Praktijkles 3: het meisje met een waarzeggende geest	629
20.1.4	Praktijkles 4: de zonen van Skevas	631

21. Bevrijding in de kerkgeschiedenis

21.1	Bevrijding in de vroege kerk	633
21.1.1	Eusebius (130-200)	633
21.1.2	Justinus Martyr (rond 150)	633
21.1.3	Origines (185-254)	633
21.1.4	Tertullianus (160-220)	634
21.1.5	Hippolytus van Rome (170-235)	634
21.1.6	Irenaeus (rond 202)	635
21.1.7	Cyprianus (circa 200-258)	635
21.1.8	Municus Felix (rond 210)	635
21.1.9	Lactantius (circa 250-325)	635
21.1.10	Cyrillus van Jeruzalem (circa 315-386)	635
21.1.11	Serapion van Thmuïs (circa 350)	635
21.1.12	Augustinus (354-430)	636
21.1.13	Andere voorbeelden	636
21.2	Bevrijding in de middeleeuwen	637
21.3	Bevrijding in de 16e en 17e eeuw	638
21.4	Het Rituale Romanum	641
21.5	Bevrijding in de Protestantse Kerk	643
21.5.1	Maarten Luther	643
21.5.2	Johannes Calvijn	644
21.5.3	Lambert Daneau	644
21.5.4	François Perreaud	645
21.5.5	Puritanisme	645

21.5.6	De Anglicaanse Kerk	646
21.5.7	De Oosters-orthodoxe Kerk	646
21.6	Bevrijding in de 18e eeuw	646
21.7	Bevrijding in de 19e eeuw	647
21.8	Bevrijding in de 20e eeuw	649
21.8.1	De 'eerste golf'	649
21.8.2	De 'tweede golf'	650
21.8.3	De 'derde golf'	651
21.8.4	Martyn Lloyd-Jones	651
21.9	Bevrijdingspastoraat in de 21e eeuw	652

22. 'Bevrijding' in andere religies 655

22.1	Exorcisme in het Judaïsme	655
22.2	Exorcisme in de islam	657
22.3	Exorcisme in het animisme	660
22.4	Exorcisme in het taoïsme	660
22.5	Exorcisme in het shintoïsme	661
22.6	Exorcisme in het sjamanisme	661
22.7	Exorcisme in het spiritisme	662
22.8	Exorcisme in het hindoeïsme	662

23. Bevrijdingspastoraat 665

23.1	Twee categorieën	665
23.1.1	De dienst van bevrijding	665
23.1.2	Bevrijdingspastoraat	666
23.2	Geen machtsstrijd maar waarheidsconfrontatie	666
23.3	Onderwijs	667
23.4	De questionnaire	667
23.5	Richtlijn voor het bevrijdingsgebed	669
23.5.1	De sterke man binden	670
23.5.2	De wapenrusting roven	670
23.5.3	De demonen uitdrijven	671
23.5.4	Het huis wordt gevuld	671
23.6	Het bevrijdingsprotocol	672
23.7	Kwaliteitscriteria	672
23.7.1	Non extremisme	672
23.7.2	Non exclusivisme	672
23.7.3	Kerkelijke autorisatie	673
23.7.4	Kennis van zaken	673
23.7.5	Toetsing	673
23.8	Houding en verantwoordelijkheid van de pastoraal werker	673
23.8.1	Geestelijk volwassen en stabiel	673
23.8.2	Opbouwend en bemoedigend	676

23.8.3	Liefde en respect	677
23.8.4	Genade en waarheid	678
23.8.5	Geduld en volharding	679
23.8.6	Leerbaar en corrigeerbaar	679
23.8.7	Kwetsbaar en betrouwbaar	680
23.8.8	Heilig en rein	681
23.8.9	Grenzen bewaken	681
23.8.10	Geheimhouding	682
23.9	Werken in teamverband	683
23.10	Hoe ver reikt onze bevoegdheid?	683

24. Bevrijdingsprocedure

24.1	Gesprek met de confident	685
24.2	Gebed door het team	686
24.3	Gebed door de confident	687
24.4	Ontbinden van emotionele bindingen	689
24.5	Ontbinden van demonische banden	689
24.5.1	Occulte banden	693
24.5.2	Onreine banden	693
24.5.3	Doodsbanden	694
24.5.4	Toverbanden	697
24.5.5	Religieuze banden	698
24.6	Verbreken van vloeken	700
24.7	Gebed voor de reiniging van het geweten en het bewustzijn	701
24.8	Gebed om openbaring	703
24.9	Wegzenden van de demon(en)	704
24.10	Zegengebed ter afsluiting	704
24.11	Nazorg	705

25. Bevrijding bij kinderen

25.1	Kinderen en seksueel misbruik	707
25.1.1	Signalen van seksueel misbruik bij kinderen	707
25.2	Kinderen en televisie	709
25.3	Kinderen en echtscheiding	710
25.4	Adoptiekinderen	712
25.5	Hyperactieve kinderen	713
25.5.1	Gilles de la Tourette	714
25.6	Kinderen en occultisme	715
25.7	Kinderen en demonie	715
25.7.1	Symptomen van demonie bij kinderen	716
25.8	Bevrijding van kinderen door Jezus	717
25.8.1	Jezus bevrijdt een meisje op afstand	717
25.8.2	Jezus onderwijst hoe een kind bevrijd kan worden	719

25.9 Praktische aanwijzingen voor het bidden met kinderen	722
25.10 De verantwoordelijkheid van de ouders	723

26. Genezing door bevrijding 729

26.1 Bevrijding én genezing	729
26.2 Bevrijding en genezing: openbaring van Gods macht én kracht	731
26.2.1 Gods macht geopenbaard in bevrijding	731
26.2.2 Gods kracht geopenbaard in genezing	732
26.3 Goddelijke genezing: verworven recht of genadegave?	732
26.4 Waarom Jezus' lichaam zo verminkt moest worden	734
26.5 Er is een weg naar bevrijding en genezing	734
26.6 Overzicht bevrijdings- en genezingsbediening van Jezus	735
26.7 Onderscheiden wat de oorzaak van de ziekte is	735
26.7.1 Ziekten met een natuurlijke oorzaak	737
26.7.2 Ziekten met een psychische oorzaak	739
26.7.3 Ziekten met een demonische oorzaak	742
26.8 Meerdere bronnen van geloof voor genezing	743
26.9 De Bijbel en medische behandeling	745
26.10 Waarom niet iedereen geneest	745
26.11 Zie op Jezus!	747

27. Vragen rondom bevrijding 749

27.1 Kan de duivel mijn gedachten lezen?	749
27.2 Kan de duivel de toekomst voorspellen?	751
27.3 Kan de duivel mensen genezen?	752
27.4 Kunnen demonen zich bekeren?	753
27.5 Waarom werden er in het Oude Testament geen demonen uitgedreven?	753
27.6 Kunnen demonen door iemand heen spreken?	754
27.7 Mag je demonen ondervragen?	755
27.8 Waar stuur je demonen naar toe?	757
27.9 Op welke manier verlaten demonen het lichaam?	757
27.10 Waarom willen demonen soms niet vertrekken?	758
27.11 Hoe weet ik dat de confident vrij is?	758
27.12 Kan iemand zichzelf bevrijden?	759
27.13 Kun je voor bevrijding bidden bij ongelovigen?	760
27.14 Kun je demonen pijnigen?	760
27.15 Moeten christenen op satanische hoogtijden gebedstijden organiseren?	761

28. Hoe behoud ik mijn vrijheid? 763

28.1 Gods werk gaat door!	763
28.2 Het verleden is afgesloten	763
28.3 Wie we zijn in Christus	764

28.4	<i>Leef in het verbond met God</i>	765
28.5	<i>Vijf praktische aanwijzingen</i>	765
28.5.1	Aanwijzing 1: omarm de beloften van God voor je leven	765
28.5.2	Aanwijzing 2: geef God de kans zijn werk in jou af te maken	766
28.5.3	Aanwijzing 3: ga niet af op je gevoel	766
28.5.4	Aanwijzing 4: ga niet af op je verstand	767
28.5.5	Aanwijzing 5: ga met God kleine stappen zetten in geloof	768
28.6	<i>Als we worden aangevallen</i>	769
28.6.1	Tactiek 1: de boze probeert ons weer voor de genade aan het werk te zetten	769
28.6.2	Tactiek 2: de boze probeert ons zelf te laten strijden	770
28.6.3	Tactiek 3: de boze probeert Gods boodschap over ons leven uit zijn verband te rukken	770
28.6.4	Tactiek 4: de boze probeert ons te verwarren en te ontmoedigen	771
28.6.5	Tactiek 5: de boze zal proberen ons te isoleren	772
28.7	<i>Als we nu toch struikelen</i>	773
28.8	<i>Is het nu echt klaar?</i>	773
28.9	<i>Proclamatieteksten</i>	774
28.9.1	Omdat ik in Christus ben	774
28.9.2	Wie ik ben in Christus	776

29. Demonie en psychiatrie

29.1	<i>De geschiedenis van de psychiatrie in vogelvlucht</i>	779
29.1.1	Psychiatrie in de antieke wereld	779
29.1.2	Psychiatrie in de middeleeuwen	779
29.1.3	Psychiatrie in de 17e en 18e eeuw	780
29.1.4	Psychiatrie in de 19e eeuw	780
29.1.5	Psychiatrie in de 20e eeuw	781
29.1.6	De psychiatrie van nu	781
29.2	<i>Psychiatrie, psychologie en psychotherapie</i>	782
29.2.1	De psychiater	782
29.2.2	De psycholoog	783
29.2.3	De psychotherapeut	783
29.3	<i>Is psychiatrie neutraal?</i>	784
29.4	<i>Bijbelse uitgangspunten</i>	784
29.4.1	Godsbeeld	785
29.4.2	Mensbeeld	788
29.4.3	Wereldbeeld	790
29.4.4	Ziektebeeld	791
29.5	<i>God en mens een mysterie</i>	791
29.6	<i>Bijbelse visie op geest, ziel en lichaam</i>	793
29.6.1	De menselijke geest	794
29.6.2	De menselijke ziel	797

29.6.3 Het menselijk lichaam	799
29.7 Het bio-psycho-sociale model	800
29.8 Het Neumans Systems Model	801
29.9 De spirituele factor	802
29.10 Een Bijbels holistische benadering	803
29.11 Onderzoek naar demonische beïnvloeding	804
29.12 Onderscheiden van krachten	805
29.12.1 Zielskracht	805
29.12.2 Goddelijke kracht	807
29.12.3 Demonische kracht	808
29.13 Misverstanden	809
29.13.1 'Alles is chemisch'	809
29.13.2 'Alles is psychisch'	809
29.13.3 'Alles is demonisch'	810
29.14 Het belang van een goede diagnose	810
29.15 Het belang van vergeving en verzoening	812
29.15.1 Zondige gedragspatronen	813
29.15.2 Het verschil tussen spijt en berouw	814
29.15.3 Het geschenk van verzoening	814
29.16 Het belang van verbondenheid	815
29.17 Holistische benadering van psychiatrische aandoeningen	816
29.17.1 Schizofrenie	817
29.17.2 Psychoses	817
29.17.3 Stemmen horen	819
29.17.4 Hallucinaties	821
29.17.5 Waanstoornissen	827
29.17.6 Angststoornissen	829
29.17.7 Depressies	830
29.17.8 ADHD	832
29.17.9 Autisme	832
29.17.10 Borderline	834
29.18 De noodzaak van medicijnen	836
29.19 Omgaan met gebrokenheid	837
29.19.1 Wonden hebben waarde	838
29.19.2 Littekens hebben waarde	838
29.20 Interdisciplinaire samenwerking	839
29.20.1 Pleitbezorgers	840
29.20.2 Voorbeeld van interdisciplinaire samenwerking (Burrswood)	841

Appendices

APPENDIX 1: Questionnaire	845
APPENDIX 2: Bevrijdingsprotocol	857
Bibliografie	861
Personenregister	865
Trefwoordenregister	871
Schriftplaatsenregister	881

Overzicht casussen

• Leven zonder geheimen	44
• Te pijnlijk voor woorden	46
• ‘Mamma, ik heb ook een zwaard!’	95
• In de handboeien	101
• Een boodschap van engelen	106
• Onweerstaanbare aantrekkingskracht	151
• Een SS-nachtmerrie	153
• Emotioneel vreemdgaan	157
• Gevangen in de relatie	163
• Twee tegels op het schoolplein	165
• Emotioneel leeggeroofd	166
• Een nieuwe manier van leven	167
• Van fascinatie naar obsessie	195
• Brandende pijn	198
• Abortus en de gestalte in monnikspij	206
• Sissen als een slang	207
• Symptomen van seksueel misbruik	251
• Twee moeders	258
• ‘Je bent een slet!’	259
• ‘Mijn zoektocht door de wereld van het paranormale’	395
• Verkracht door een Apuku-winti (1)	408
• Verkracht door een Apuku-winti (2)	409
• Winti verbroken!	413
• Van puntmuts en bezemsteel	440
• Na 21 jaar gezwegen te hebben	459
• ‘Ik moest stoppen met de slachtofferrol!’	465
• Bevrijd uit het satanisme	466

• ‘Wat is eigenlijk normaal?’	473
• Verkracht door een Apuku winti (3)	495
• ‘Gestalten kwamen mijn kamer binnen’	500
• Sjoerd en de beeldengalerij	593
• Een gruwelijk drama	595
• Een gouden masker	713
• Dicky	716
• Een stem in de buik	722
• Mijn verbrijzelde pink	723
• Niet te filmen!	726
• Het verdwenen gezwel	732
• Wandelende knieschijven	744
• ‘Ik weet wat ik heb, maar ik weet niet wat ik krijg!’	764
• Een verkeerde diagnose	811
• Genezen van borderline, PTTS en ADD	835

Overzicht citaten

• Rennen op de parkeerplaats (Terry Law)	94
• Volksengelen (dr. W. J. Ouweneel)	97
• Jahweh bindt de strijd aan met de ‘goden’ van Egypte (dr. W. J. Ouweneel)	97
• Wat voor wezens zijn demonen? (Derek Prince)	124
• Offeren aan afgoden (dr. W. J. Ouweneel)	179
• Als iemand ‘twee zielen’ heeft (dr. W. J. Ouweneel)	224
• Zegen en vloek, instrumenten van bovennatuurlijke krachten (Derek Prince)	254
• Misvattingen over generatievloeken (dr. Neil T. Anderson)	261
• Antichristelijke orde (dr. Albert Pike)	364
• Citaat (1) uit de 32e graad (Schotse Ritus)	366
• Citaat (2) uit de 32e graad (Schotse Ritus)	367
• Pastor in gevangenis vanwege occulte ceremonie (Laurie Fortunak)	403
• Toverij of magie in de Bijbel (dr. W. J. Ouweneel)	421
• Leider satanskerk achter de tralies (ANP)	450
• Vier slachtoffertjes voodoo in Amsterdam (De Telegraaf)	450
• Satan-grafschenners geven zich aan (De Telegraaf)	451
• Satanistenmoord: gemeenteleider op de ‘dodenlijst’ (Idea Spectrum)	452
• Paar vermoordde vriend omdat ‘het moest van satan’ (Algemeen Dagblad)	453
• Satansmoord in Sondershausen	454
• Koppensnellers in zwarte lingerie (De Telegraaf)	455
• Inwijding tot satanist (Stef Herten, Humo)	455
• Cultplaatsen (Michaela Huber)	478
• Visonaire verplaatsing (dr. A. Noordt zij)	498
• Een ultieme uitdaging van integratie (dr. Neil T. Anderson)	511

• Ritualisering van de bevrijdingsbediening in de derde eeuw (R.J.A. Doornenbal)...	636
• Dominee Blumhardt en de bevrijding van Gottliebin Dittus (R.J.A. Doornenbal)...	648
• Het volk Israël kende geen officiële demonologie (ds. W. van Dam)	657
• Een islamitische ‘bevrijding’ (Hans Krikke)	658
• Een sjamanistische ‘bevrijding’ (Olga Kharititdi)	661
• Kinderen toevertrouwen aan de armen van de Vader (Else Vlug)	726
• Genezing van mensen in het ziekenhuis (John Wimber)	748
• Twee realiteiten (dr. Neil T. Anderson)	810
• Verzoening, een geschenk uit de hemel (Ralf en Brigitte Belau)	813

Voorwoord

In het begin van de negentiger jaren las ik het boekje *De Aaltense beroeringen in 1750* van ds. M.J. Oosting en was ervan onder de indruk. Nederland stond op zijn kop, want er was opschudding in de kerk. Het begon allemaal in Nijkerk, maar al gauw ging het als een (heilig) lopend vuurtje door ons land. Ook in Aalten - in de Gelderse Achterhoek - vond een indrukwekkend werk van de Heilige Geest plaats. De Nederlands Hervormde Kerk op de Markt was te klein om de stroom kerkbezoekers op te vangen! Honderden mensen werden aangeraakt. De Geest van God werkte op krachtige wijze en met tal van 'beroeringen': mensen begonnen hardop hun zonden te belijden, sommigen hadden pijn in armen en benen en konden niet meer lopen zodat ze naar huis gedragen moesten worden en (jonge) mensen zagen visioenen van de Heer. Honderden kwamen tot geloof. Velen verlangden ernaar om het Woord van God te onderzoeken. Gestolen goederen werden weer bij de eigenaars teruggebracht. Stuk voor stuk kenmerken van een opwekking! God werkte in die dagen op een bijzondere manier in Nederland.

Na het lezen van dit boekje las ik in mijn Bijbel hoe de profeet Habakuk tot God bad: 'Heer, ik heb de tijding aangaande U vernomen. Ik ben, Heer, met vreze voor uw werk vervuld. Roep het in leven in de loop der jaren, maak het openbaar in de loop der jaren!' (Habakuk 3:2). Dit gebed raakte mijn hart. Meer dan een jaar heb ik als jonge voorganger wekelijks met twee gemeenteleden tot God gebeden: 'Heer, wat U 250 jaar geleden hebt gedaan, kunt U ook nu doen! U kunt de geschiedenis zich doen herhalen. Laat wat in 1750 gebeurd is opnieuw geschieden!' We verlangden ernaar dat God ons land zou bezoeken zoals Psalm 65 zegt: 'U bezoekt het land en verleent het overvloed, U maakt het zeer rijk. De beek Gods is vol water, U bereidt hun koren. Ja, zo bereidt U alles.'

Na ruim een jaar bezocht God - net als in de 18^e eeuw - op soevereine wijze onze gemeente. Mannen en vrouwen werden door de kracht van God aangeraakt. Mensen werden wonderlijk genezen en er vonden indrukwekkende bevrijdingen plaats. Velen kwamen tot geloof in Jezus Christus, relaties werden hersteld, de liefde van God werd in onze harten uitgestort en er groeide een intense bewogenheid voor een wereld die zonder God verloren gaat. In deze tijd is de bediening *Vrij Zijn* geboren. We verlangden ernaar om dat wat we ontvangen en geleerd hadden door te geven aan anderen.

In 2000 begon ik met het schrijven van het *Handboek voor bevrijdingspastoraat* waarvan u het eindresultaat in handen heeft. De eerste uitgave verscheen als een losbladig systeem waar pastoraal werkers en anderen een abonnement op konden nemen. God heeft ons rijk gezegend met 4.500 mensen die geloofden in dit project en die de toen nog onvolledige mappen met onderwijs hebben aangeschaft. Even later begonnen we met het geven van kleine seminars om ook andere kerken in Nederland te helpen bevrijdingspastoraat in hun gemeente op te zetten.

Intussen groeide in mij het verlangen om een zendingsreis te maken. Toen ik dit in gebed bracht, antwoordde God dat ik moest wachten tot Piet van Walsem mij zou vragen met hem op reis te gaan. Nu had ik wel eens van Piet gehoord, maar ik kende hem niet persoonlijk. Tot onze verbazing belde Piet me enkele dagen later op met de vraag of ik met hem naar Kirgizië wilde gaan om pastoraal werkers te trainen in bevrijdingspastoraat. Ik was zo overrompeld door de snelheid waarmee God werkte dat ik Piet niet durfde te vertellen dat ik op zijn telefoontje had zitten wachten. Ik zei hem dat ik er voor zou bidden en hem later zou terugbellen.

Kort daarna vlogen we naar de hoofdstad Bishkek waar ik een week lang iedere ochtend 400 voorgangers en pastoraal werkers mocht trainen in bevrijdingspastoraat. 's Avonds hadden we in een grote hangar samenkomsten met de gemeente. Halverwege de week vroegen de voorgangers of ik - net als Derek Prince in het verleden - in één van de avondsamenkomsten wilde bidden voor bevrijding. Veel gemeenteleden waren verstrikt geraakt in occulte en seksuele zonden (tachtig procent van de Kirgiezen is seksueel misbruikt). Een dergelijk bevrijdingsgebed had ik niet eerder meegemaakt. Omdat ik geen 'nee' durfde te zeggen heb ik toegezegd.

De volgende twee avonden stonden in het teken van onderwijs en de uitnodiging om zonden te belijden. Massaal reageerden de gemeenteleden op de oproep en kwamen naar voren. Zij hadden van te voren al hun zonden opgeschreven. Al deze papieren en het meegebrachte pornografisch materiaal werden in twee grote dozen verzameld en de kerk uitgedragen om vernietigd te worden. Spontaan begonnen de mensen uit één mond te roepen: 'Zonde moet de kerk uit! Zonde moet de kerk uit!'

De dag dat ik het bevrijdingsgebed zou bidden ben ik extra vroeg opgestaan om me in gebed voor te bereiden. In het donker en in de kou heb ik buiten de nodige rondjes gelopen en de hemel bestormd. Die laatste avondsamenkomst heb ik lang gepreekt. Ik zag op tegen het moment dat ik voor de mensen zou gaan bidden. Toen ik het gebed niet langer kon uitstellen, vroeg ik de mensen te gaan staan. In de naam van Jezus begon ik elke vloek en iedere band van onreinheid te verbreken. Toen ik 'amen' had gezegd, keek een hangar vol Aziaten mij aan en overkwam me waar ik al die tijd bang voor was geweest: er gebeurde helemaal niets. Ik kon wel door het podium zakken van ellende. 'Heer, wat doe ik fout? Help!' Toen hoorde ik de Heilige Geest zeggen: 'Loop de zaal in!' Ik vroeg de voorganger die mij vertaalde om op het podium te blijven staan en liep zelf de zaal in. Ik had nog geen drie stappen in de zaal gezet toen het leek alsof de hel losbrak. Overal in de zaal begonnen demonen zich te manifesteren. We hoefden de mensen maar kort de handen op te leggen om hen in Jezus' naam te bevrijden. Ondanks de heftige manifestaties was er sprake van een rust en een vrede die ik niet eerder had ervaren. Het was buitengewoon. Daarna brak er een explosie van vreugde uit die ik niet gauw zal vergeten.

In het vliegtuig op weg naar huis heb ik Jezus gedankt voor zijn liefde en trouw en wat Hij op die bijzondere avond had gedaan. Opnieuw hoorde ik de stem van de Heilige Geest die tot me sprak: 'Ik wil dat je dit ook in Nederland doet.' Terug in Nederland begonnen we kort daarna bevrijdingsconferenties te organiseren onder het motto: 'Ontdek hoe Gods liefde de duisternis overwint!' Iedere keer bevestigde God het onderwijs met tekenen en wonderen.

Psalm 84:12 zegt: 'Want God, de Heer, is een zon en een schild. Genade en glorie schenkt de Heer, zijn weldaden weigert Hij niet aan wie onbevangen op weg gaan.' In geloof en vertrouwen zijn we onbevangen de weg gegaan die God ons heeft gewezen en is *Vrij Zijn* uitgegroeid tot een bediening die het verlangen heeft om het Lichaam van Christus in Nederland en ver daarbuiten te dienen met onderwijs en toerusting.

Ik ben dankbaar dat het *Handboek voor bevrijdingspastoraat* na twaalf jaar is voltooid. Mijn bijzondere dank gaat uit naar alle licentiehouders die de eerste editie hebben aangeschaft. Zij geloofden in dit project en hebben het door hun aanschaf financieel mogelijk gemaakt. Dank jullie wel voor jullie vertrouwen! Dank ook aan het team van *Vrij Zijn* dat onbevangen met ons op weg is gegaan: het bestuur, de staf en alle medewerkers op kantoor, de trainers in het land en niet te vergeten alle vrijwilligers die ons helpen om de bevrijdende boodschap van Gods liefde door te geven. Mijn dank gaat ook uit naar de Euregio Christengemeente die mij de mogelijkheid gaf om het wereldwijde Lichaam van Christus te dienen. Dank aan mijn liefste en onze jongens die mij regelmatig moeten missen als ik onderweg ben. Bovenal ben ik God dankbaar dat we als gezin en als team schouder aan schouder mogen dienen in Gods Koninkrijk.

Aalten, voorjaar 2012

Wilkin van de Kamp

De focus van bevrijdingspastoraat

A. Identiteit en vrijheid in Christus

Vrij zijn is het geboorterecht van ieder wedergeboren kind van God. Wij zijn geboren om vrij te zijn! God heeft hemel en aarde bewogen om ons deze vrijheid te schenken: 'Wanneer dan de Zoon u vrijgemaakt heeft, zult u werkelijk vrij zijn' (Johannes 8:36). Toch wandelen veel christenen door onwetendheid niet in de vrijheid waarvoor Jezus Christus zijn leven heeft gegeven. Ze zijn nog steeds gebonden door de macht van de zonde, de leugen en emotionele en demonische banden. Ze gaan nog steeds gebukt onder de last van mislukking, zonde, schuldgevoel, schaamte en zelfveroordeling. Ze zullen pas werkelijk vrij zijn als ze ontdekken wie ze zijn in Christus: geliefde kinderen van God. Want weten wie we zijn in Christus, dát is onze kracht!

Onze *identiteit in Christus* is het fundament voor het leven zoals God het bedoeld heeft en tevens de basis voor bevrijdingspastoraat. 'In Christus' zijn betekent iets heel anders dan dat Christus in ons woont. Het betekent dat we één zijn met Christus. Hij maakte zich één met ons door zich te identificeren met onze zonde. Zo heeft Hij onze zonde op zich genomen en in het graf achtergelaten. 'In Christus' zijn betekent dat we met Jezus zijn gekruisigd, gestorven en opgestaan in een heel nieuw leven. In Gods ogen zijn wij nu net zo rein, heilig en rechtvaardig als Jezus. In zijn reinheid zijn wij nu rein, in zijn heiligheid zijn wij nu heilig en in zijn rechtvaardigheid zijn wij nu rechtvaardig. 'In Christus' heeft God ons volkomen goedgekeurd en aanvaard als zijn geliefde kinderen. Als wij 'in Christus' zijn, kan God zijn ogen niet van ons afhouden (Job 36:7). Als Hij naar ons kijkt ziet Hij niet eerst ons, maar Jezus!

Vrijheid in Christus is het normale christelijke leven voor ieder kind van God: 'Wij weten dat wie uit God is geboren, niet zondigt (leeft in zonde); de Zoon van God beschermt hem, en de boze heeft op hem geen vat' (1 Johannes 5:18, WV). Vrijheid in Christus ligt binnen bereik als wij besluiten een mens zonder geheimen te zijn én een mens zonder muren te worden. We kunnen alleen een mens zonder geheimen worden als we Gods genade hebben leren kennen. De genade neemt immers onze geheimen uit onze handen en bevrijdt ons van schuld, schaamte en (zelf)veroordeling. We kunnen alleen een mens zonder muren worden als we Gods liefde ontvangen, beantwoorden en doorgeven.

In bevrijdingspastoraat willen we mensen helpen om zo'n mens zonder geheimen en zonder muren te worden. Pas als iemand Gods volmaakte liefde leert kennen (honderd procent genade en honderd procent waarheid), zal hij afrekenen met alles wat hem weerhoudt om in Gods bestemming voor zijn leven te gaan wandelen. Alleen dan kan hij werkelijk zeggen: 'Ik ben geboren om vrij te zijn!'

B. Mens zonder geheimen

Psychologe Catrin Finkenauer van de Vrije Universiteit Amsterdam is een onderzoek begonnen naar geheimen omdat het idee leefde dat mensen van het opkroppen van

emoties ziek kunnen worden. Finkenauer: 'Een geheim bewaren levert gevoelens op van eenzaamheid, met name als het om een 'zwaar' geheim gaat dat je in je eentje moet dragen. Mensen kunnen dan ook depressief worden.' Psycholoog Tom Frijns deed aan dezelfde universiteit onderzoek naar geheimen bij adolescenten, waaruit blijkt dat jongeren die veel geheimen hebben voor hun ouders een lagere zelfwaardering hebben, neerslachtiger zijn en meer stress ervaren. Ook vertonen ze vaker agressief en delinquent gedrag en hebben ze minder zelfcontrole dan hun leeftijdgenoten die minder geheim houden.

Uit Amerikaans onderzoek blijkt dat 99% van de Amerikanen een geheim bij zich draagt. In Nederland en België is dit 'slechts' 35%. Vermoedelijk komt dit doordat De Verenigde Staten een veel meer gesloten cultuur kennen dan deze beide landen.

Onderzoek van de Amerikaanse psycholoog James Pennebaker toonde aan dat mensen die een traumatische gebeurtenis in detail aan iemand hebben verteld, gezonder zijn dan mensen die het niet, of slechts gedeeltelijk, hebben verteld. Het opbiechten van een geheim aan een vertrouwenspersoon blijkt heilzaam te werken.¹

De belangrijkste taak van de pastoraal werker is de confident helpen een mens zonder geheimen te worden. Laten we kijken wat de Bijbel hierover zegt.

B.1 Het geheim van David

De middag is in Jeruzalem de heetste tijd van de dag. De tijd waarop je de schaduw en de rust zoekt. Het is dan ook niet bijzonder dat David gewend is dit dagelijks te doen. Wel verbaast het vriend en vijand dat koning David besloten heeft thuis te blijven, terwijl het leger ten strijde trekt om de belangen van het land te verdedigen.

Op deze ongelukkige dag loopt het al tegen de avond wanneer David van zijn rustbed opstaat en heen en weer wandelt over het platte dak van zijn hooggelegen paleis om van de avondkoelte te genieten. Uitkijkend over de stad, valt zijn oog op de binnenplaats van een zeer nabij gelegen woning. Een bijzonder mooie vrouw is bezig zich in de vijver te baden. David negeert de gedachte om zijn hoofd af te wenden en blijft naar haar kijken. Haar schoonheid wekt zijn begeerte. Gevoelens van lust nemen zijn hart gevangen. Hij kent de vrouw niet en stuurt iemand van de hofhouding om uit te vinden wie ze is.

Het duurt niet lang tot hij hoort dat ze Batseba heet en is getrouwd met een lid van zijn persoonlijke lijfwacht.² Uria heeft zich bekeerd tot de God van Israël en is zeer toegewijd om koning David en het volk te dienen. Onder leiding van generaal Joab is hij met het leger van Israël ten strijde getrokken. De wetenschap dat Batseba toebehoort aan een andere man, die bovendien een buurman en een vriend van hem is, zou David ervan moeten weerhouden ook maar één stap verder te gaan in de richting die hij is ingeslagen. Maar David besluit anders. Wellicht prikkelt het feit dat Uria afwezig is hem nog meer om zijn lust te bevredigen. David negeert opnieuw zijn geweten en ziet zijn kans schoon. Hij zendt vertrouwde dienaren erop uit om Batseba te halen. Zij laat zich door hem verleiden. Samen plegen ze overspel. Even later verlaat Batseba stilletjes het paleis. Een geheim is geboren.

Batseba is niet vrij te pleiten. In hoeverre haar baden in het zicht van de koning toeval is, vertelt de Bijbel niet. Maar het gebeurt op een tijdstip waarvan men kan weten dat de koning zich op het dak van zijn paleis zou kunnen bevinden. Ook weten we niet of er sprake is van enige tegenstand van haar kant.

Ongeveer twee weken later ontdekt Batseba dat ze zwanger is van het avontuurtje met de koning. Uit de grondtekst blijkt dat Batseba, voordat zij met David naar bed ging, haar

¹] *Kleine geheimen, grote gevolgen*, Hanny Roskamp, Algemeen Dagblad, 27 februari 2010.

²] Volgens 2 Samuël 23:39 maakte Uria deel uit van Davids 37 personen tellende lijfwacht.

maandelijkse menstruatieperiode had afgesloten. Het is duidelijk dat ze niet van haar man zwanger kon zijn. In het geheim bericht zij David deze boodschap. Hij alleen krijgt het nieuws te horen en moet nu maar weten wat hem te doen staat. David raakt in paniek én verstrikt in het net van de zonde. Als hij de zaak op zijn beloop laat, zullen de gevolgen ontzettend zijn: zowel de man als de vrouw die overspel pleegt, moet volgens de wet van Mozes gestenigd worden.³

Die ene nacht blijkt grote gevolgen te hebben. Het overspel met Batseba opent een deur waardoor een reeks van andere zonden Davids leven binnenkomt. Waar hij gehoopt heeft dat niemand er iets van te weten zou komen, gaat het van kwaad tot erger. Deze ene zonde brengt verschillende andere zonden voort. David zet alles op alles om het overspel geheim te houden. Hij ontbiedt Uria in Jeruzalem, in de verwachting dat hij de nacht zal doorbrengen met zijn vrouw en Uria gezien zal worden als de vader van zijn kind.

Als Uria is aangekomen, doet David alsof hij zeer geïnteresseerd is in de stand van zaken op het oorlogsveld. Uria mag niet in het minst vermoeden dat de koning bijbedoelingen heeft. Als Uria rapport heeft uitgebracht, krijgt hij van de koning verlof om zich na zijn reis thuis te verfrissen en rust te nemen. Vervolgens stuurt de koning iemand met een koninklijke maaltijd naar zijn huis.⁴ De dienaar die opdracht heeft gekregen om de koninklijke schotel bij Uria te bezorgen, ontdekt dat hij die nacht in de poort van het paleis is gaan slapen bij de andere dienaren van de koning. Dit is een streep door Davids rekening.

De volgende morgen meldt Uria zich bij de koning om diens orders te ontvangen en vervolgens weer naar het kamp te vertrekken. David vraagt: 'Bent u soms niet moe van de reis? Waarom bent u vannacht dan niet naar huis gegaan?' Het antwoord is verbluffend: 'De ark en alle legereenheden kamperen in het open veld. Zou ik dan thuis gaan zitten om goed te eten en te drinken en met mijn vrouw te slapen? Ik zweer dat ik me aan zoiets nooit schuldig zal maken.' Het is opmerkelijk dat Uria begint met het noemen van de ark die door het leger van Israël in de strijd is meegevoerd en is ondergebracht in een tent. Uria is een man van geloof. Daarnaast is hij solidair met de mannen die op het slagveld zijn achtergebleven. Wat een contrast met David die zich aan comfort en wellust heeft overgegeven.

David weet nu wat hij aan Uria heeft. Toch doet hij nog een poging om de zaak te redden. 'Wel, blijf dan vannacht maar hier,' zegt hij, 'dan kunt u morgen naar de troepen terugkeren.' Hij nodigt Uria uit om persoonlijk met de koning maaltijd te houden, hetgeen natuurlijk niet kan worden afgeslagen. David is van plan hem die avond dronken te voeren, in de hoop dat Uria zich niet langer zal kunnen bedwingen om de nacht bij zijn vrouw door te brengen. David zakt steeds dieper weg in het moeras van leugens en bedrog. Maar ook dit geraffineerde plan mislukt. Uria blijft bij zijn voornemen en slaapt opnieuw met het hofpersoneel bij de ingang van het paleis.

Het is Gods wil dat Davids geheime misdaad aan het licht komt. In zijn verblinding ziet David Gods hand niet in de verijdeling van zijn boze plannen. Hij negeert zijn geweten en ziet nog maar één oplossing: Uria moet uit de weg worden geruimd. David bedenkt een plan om hem te laten doden door de vijand. Generaal Joab moet hem hierbij helpen. In een brief geeft hij Joab opdracht om Uria aan het front te zetten op de plaats waar het felst wordt gevochten en zich dan terug te trekken, Uria achterlatend om te sneuvelen! Het is een macaber feit dat Uria de verzegelde doodsbrieff persoonlijk dient af te geven aan Joab. Deze stuurt hem naar een plek vlakbij de belegerde stad, waarvan hij weet dat daar de beste strijders van de vijand staan opgesteld. Bij een volgende aanval vanuit de stad wordt Uria,

3] 'En een man, die echtbreuk pleegt met iemands vrouw, echtbreuk pleegt met de vrouw van zijn naaste, zal zeker ter dood gebracht worden; zowel de overspeler als de overspeelster' (Leviticus 20:10)
Zie ook Deuteronomium 22:22.

4] Het Hebreeuwse woord voor 'geschenk' kan ook 'tafelgerecht' betekenen, zoals in Genesis 43:34, waarbij de nodige wijn waarschijnlijk niet heeft ontbroken.

met nog enkele Israëlitische soldaten, gedood.

Als David het bericht krijgt dat vele mannen zijn gesneuveld, waaronder Uria, reageert hij onverschillig. Hij denkt er niet aan om de soldaten aan het front te bezoeken. David heeft andere belangen op het oog. De weg is vrij. Had hij er oorspronkelijk niet aan gedacht om Batseba tot vrouw te nemen, in de gegeven omstandigheden is dit de meest gewenste oplossing en liefst zo snel mogelijk. Wel moet eerst de tijd van rouw voorbij zijn, maar deze duurt niet lang. Als hij Batseba tot vrouw neemt, is de schijn gered en zal iedereen denken dat David de rechtmatige vader van het ongeboren kindje is. De zonde van overspel en moord zal, als het aan David ligt, niet bekend worden. Dit blijft zijn geheim. Na de rouwperiode laat David Batseba halen en geeft hij haar onderdak in het paleis, waar zij één van zijn vrouwen wordt. Daar brengt zij na verloop van tijd een zoon ter wereld.

Het lijkt erop dat niemand ooit te weten zal komen wat er is gebeurd. Maar de Bijbel zegt: 'God weet alles over iedereen. Alles in en om ons ligt open en bloot voor zijn ogen; niets kan verborgen blijven voor Hem aan wie wij verantwoording moeten afleggen voor alles wat wij hebben gedaan' (Hebreeën 4:13, HB). God beschouwt de handelwijze van David als een grote zonde en spreekt hierover met Natan de profeet. David heeft maandenlang met zijn geheim rondgelopen. Uit Psalm 32 wordt duidelijk dat hij het in deze periode niet gemakkelijk heeft gehad.⁵ God stuurt de profeet naar de koning. Het getuigt van grote wijsheid dat Natan niet met de deur in huis valt. Door het vertellen van een eenvoudig maar treffend verhaal confronteert hij de koning met zijn misdaad, die vervolgens in een impulsieve reactie zijn eigen vonnis velt.

De profeet vertelt: 'Er woonden twee mannen in een stad. De ene was erg rijk en bezat grote kudden runderen en schapen. De andere man was erg arm. Zijn enige bezit was een klein lam dat hij van zijn weinige geld had gekocht en dat samen met zijn kinderen was opgegroeid. Het at met de pot mee en kreeg te drinken uit de beker van de arme man. Hij liet het lam op zijn schoot slapen en hield ervan alsof het zijn dochtertje was. Op een gegeven moment kreeg de rijke man een gast op bezoek. Maar in plaats dat hij een lam of rund uit zijn eigen kudde liet slachten om het de reiziger voor te zetten, nam hij het lam van de arme man, roosterde het en bood het zijn gast aan.' Woedend valt David hem in de rede. 'Ik zweer bij de levende God,' briest hij, 'dat iemand die zoiets doet, ter dood moet worden gebracht; hij moet de arme man vier lammeren terugbetalen voor het lam dat hij stal en omdat hij geen medelijden toonde.' Op dat moment kijkt Natan David scherp aan en zegt: 'U bent die rijke man! De God van Israël zegt: 'Ik heb je gezalfd tot koning van Israël en je gered uit de greep van Saul. Zijn personeel en zijn bezit heb Ik aan jou overgedragen, zijn vrouwen heb Ik je in de armen gelegd en Israël zowel als Juda heb Ik onder jouw bestuur gebracht. En als dat te weinig was, zou Ik je er van alles bij kunnen geven! Waarom heb je dan mijn woorden in de wind geslagen en gedaan wat in strijd is met mijn wil? Je hebt de Hethiet Uria gedood; je hebt zijn vrouw genomen en hem omgebracht in de strijd tegen de Ammonieten. Daarom zal er in jouw koningshuis altijd moord en doodslag voorkomen, want jij hebt Mij aan de kant gezet, de Hethiet Uria zijn vrouw afgenomen en haar tot je vrouw gemaakt. Ik, de Heer, zeg je dit: je eigen familie wordt een bron van rampen voor je. Je zult moeten aanzien dat Ik jou je vrouwen afneem en hen aan een ander geef, die hier op klaarlichte dag met hen zal slapen. Jij hebt in het diepste geheim gehandeld, maar Ik zal deze bedreiging uitvoeren ten aanschouwen van heel Israël en in het volle daglicht.'⁶

5] Lees Psalm 32 waar David onder woorden brengt hoe zwaar het hem gevallen is een tijd lang door te leven zonder zijn schuld te belijden. Hieruit kunnen we opmaken dat hij innerlijk van zijn schuld overtuigd was, maar dat hij probeerde zich eroverheen te zetten door de stem van zijn geweten te negeren.

6] Zie 2 Samuël 12:1-8.

B.2 Leven in zonde

Koning David was in velerlei opzicht een man van grote verdiensten. De Bijbel zegt dat hij altijd heeft gedaan wat God van hem vroeg, behalve in het geval van de Hethiet Uriah.⁷ Uriah had zich tot de God van Israël bekeerd en een nieuwe naam aangenomen die van grote betekenis voor hem was: 'Jahweh is licht'. Hij was God, koning David en het volk Israël zeer toegewijd. Uiterekend deze man werd slachtoffer van de zondige intriges van een koning die zijn zonde, ten koste van anderen, angstvallig geheim probeerde te houden.

De apostel Johannes maakt ons in zijn eerste brief duidelijk dat er een verschil is tussen zondigen en leven in zonde: 'Wie zondigt, overtreedt de wet van God, want elke zonde is een overtreding van die wet. U weet dat de Zoon van God mens geworden is om onze zonden te kunnen wegnemen. En Hij kon dat omdat Hij nooit gezondigd heeft. Als wij één met Hem blijven, zullen wij ook niet zondigen. Maar de *mensen die blijven zondigen*, moeten goed beseffen dat zij zondigen omdat zij Christus nooit echt hebben gekend. Laat u door niemand iets wijs maken, vrienden. Wie het goede doet, doet dat omdat Christus rechtvaardig is. Maar *wie blijft zondigen*, bewijst daarmee dat hij bij de duivel hoort, die nadat hij voor het eerst gezondigd had, altijd is blijven zondigen. Maar de Zoon van God is gekomen om aan de activiteiten van de duivel een einde te maken. Wie nieuw leven van God ontvangen heeft, *kan niet langer zondigen* omdat het leven van God in hem is. Hij kan *niet doorgaan met zondigen*, omdat God zijn Vader is' (1 Johannes 3:4-9, HB).

7] 'Want David had altijd gedaan wat de Heer van hem vroeg en had nooit een van zijn bevelen in de wind geslagen, behalve in het geval van de Hethiet Uriah' (1 Koningen 15:5, GN).

8] 'En u zult de waarheid verstaan, en de waarheid zal u vrijmaken' (Johannes 8:32).

B.2.1 Tien gevolgen van een leven in zonde

Mensen met geheimen gaan lichamelijk en emotioneel gebukt onder de last van hun verborgen zonden. De gevolgen van hun zonden drukken zo zwaar op hen dat zij bijna niet meer kunnen functioneren. Hun stilzwijgen maakt hen neerslachtig en depressief. Zwijgzaamheid over onze zonden brengt ons van alles, behalve zegen. Iedere zonde die wij voor God en mensen verbergen en verzwijgen gaat ons leven uiteindelijk beheersen! God zij dank houdt Hij teveel van ons om ons gebukt te laten gaan onder de last van onze zonde en komt er een dag waarop Hij onze verborgen zonden aan het licht brengt. Ook dat is genade! Als David een lied schrijft over de tijd dat hij zijn zonden voor God en mensen probeerde te verbergen, is zijn belangrijkste conclusie: 'God wil waarheid in het verborgene' (Psalm 51:8)! Waarom? Omdat Hij niet wil dat wij langer te lijden hebben onder de verborgen zonden van ons leven! Want de gevolgen van een leven met geheimen zijn vernietigend.

Iedere zonde die wij voor God en mensen verbergen en verzwijgen gaat ons leven uiteindelijk beheersen!

1. WIE NIET VOOR ZIJN ZONDEN UITKOMT, BLIJFT LEVEN IN DE MACHT VAN DE LEUGEN
In de kern van elke zonde vind je een leugen. Adam en Eva zondigden niet door één van de tien geboden te overtreden, maar door de leugen van de slang te geloven. Daarom zei Jezus dat alleen de waarheid ons vrij kan maken.⁸ Als wij de geheimen van ons leven (lees: verborgen zonden) in het licht brengen, wordt de boze ontmaskerd, ontwapend en overwonnen.

2. WIE NIET VOOR ZIJN ZONDEN UITKOMT, KENT GEEN VOORSPOED

Wie blijft leven met geheimen mist de zegen die God hem zo graag wil geven. De Bijbel zegt: 'Wie zijn overtredingen bedekt, zal niet voorspoedig zijn; maar wie ze belijdt en nalaat vindt ontferming' (Spreuken 28:13). Jesaja zegt dat verborgen zonden een onvermijdelijke scheiding veroorzaken tussen God en mensen. Hij roept het volk Israël toe: 'Blijft redding uit omdat Gods arm niet ver genoeg reikt? Vinden jullie soms geen gehoor omdat Hij doof is? Nee, het ligt aan jullie eigen zonden! Zij staan als een muur tussen jullie en je God. Het zijn jullie zonden die God beletten je te horen' (Jesaja 59:1-2, GN)! Als wij onze zonden verborgen houden, belemmert dit onze gebeden. God hoort ons wel bidden, maar kan onze gebeden niet verhooren omdat dit niet goed voor ons zou zijn. Hij wil niet dat wij met onze zondelast blijven rondlopen. Liefdevol wacht Hij totdat wij met ons hoofd tegen de muur van zonde aanlopen en onze zonden gaan belijden. Alleen dan kan Hij zijn liefde en genade over ons uitstorten en zal er een doorbraak in ons leven komen.

3. WIE NIET VOOR ZIJN ZONDEN UITKOMT, LEEFT VOORTDUREND MET ANGST

David probeerde zijn zonde angstvallig geheim te houden. Als het volk dit ter ore zou komen, zou dit het einde van zijn koningschap en het einde van zijn leven betekenen. Steeds ging hij gebukt onder de dagelijkse dreiging dat zijn geheim bekend zou worden. Verschillende hofdienaren moeten op de hoogte zijn geweest van de misstap van hun koning. Nooit zou David weten of één van hen zijn mond voorbij had gepraat. Voortdurend leefde hij met de angst dat zijn zonde aan het licht zou komen. Net als bij velen van ons vandaag, blijkt Davids angst voor mensen groter te zijn dan zijn ontzag voor de levende God! De Bijbel zegt dat angst voor mensen een valstrik voor ons is.⁹ Angst legt ons het zwijgen op waardoor we gevangen blijven in de leugen en de aanklacht van de boze. Angst is een slechte raadgever en put ons uit, lichamelijk en psychisch, tot we er ziek van worden.

4. WIE NIET VOOR ZIJN ZONDEN UITKOMT, WORDT STEEDS GECONFRONTEERD MET SCHULDGEVOELENS

Niemand van ons kan zeggen dat hij niet heeft gezondigd.¹⁰ En een ieder van ons weet hoe schuldgevoelens ons parten kunnen spelen. Maar het is niet God die ons aanklaagt. De Bijbel zegt dat de boze ons vierentwintig uur per dag aanklaagt voor de troon van God.¹¹ Hij projecteert stevast schuldgevoelens op onze ziel (onze gedachten en onze gevoelens): 'Ben je weer gestruikeld? Je hebt God pasgeleden ook al om vergeving gevraagd. Hij ziet je weer aankomen, hypocriete huichelaar! Je hebt willens en wetens gefaald. Je zit hartstikke fout! Denk maar niet dat je het recht hebt om naar God te gaan om vergeving te vragen. Laat eerst maar eens zien dat je echt hebt afgerekend met de zonde!' Op deze wijze probeert de duivel ons ervan te weerhouden om onze zonde aan God te belijden en met Hem in het reine te komen.

5. WIE NIET VOOR ZIJN ZONDEN UITKOMT, LEEFT ONDER HET JUK VAN SCHAAMTE

Schaamte is een pijnlijke emotie die wordt veroorzaakt door een gezond bewustzijn van schuld. In dit geval is schaamte terecht. Een leugenaar behoort zich te schamen.¹² Met recht zullen schuldgevoel en schaamte dan verlossend werken. Het is een verlossende stap in de bekering.

De duivel probeert ons echter onder een juk van schaamte te brengen. Gevoelens van schaamte vertroebelen het zicht op Gods troon van genade. De duivel weet dit. Hij overlaadt

9] 'Angst voor mensen is een valstrik, maar wie op God vertrouwt, is onaantastbaar' (Spreuken 29:25).

10] 'Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, misleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet' (1 Johannes 1:8).

11] 'De aanklager van onze broeders, die hen dag en nacht aanklaagde voor onze God, is neergeworpen. En zij hebben hem overwonnen door het bloed van het Lam en door het woord van hun getuigenis, en zij hebben hun leven niet liefgehad, tot in de dood' (Openbaring 12:10-11).

12] 'Toen de zonde uw meester was, had de rechtvaardigheid geen vat op u. En wat was daarvan het resultaat? Dat u dingen deed waarvoor u zich nu schaamt, dingen die uitlopen op de dood' (Romeinen 6:20-21).

ons met schaamtegevoelens om ervoor te zorgen dat de vloek van stilzwijgen niet verbroken wordt. In veel gevallen is schaamte de laatste schakel waarmee we vastgebonden zitten aan de leugens van de boze. Schaamtegevoelens hebben ook David er mogelijk van weerhouden om zijn zonden aan het licht te brengen. ‘Wat zullen de mensen niet van hun koning denken?’ Hij was bang om zijn gezicht te verliezen en dacht zijn zonden te kunnen maskeren door zich anders te gedragen dan hij zich van binnen voelde.

Schaamtegevoel tast onze identiteit aan. We doen ons anders voor dan we zijn. Het legt een niet te onderschatten druk op ons en heeft een verlamme uitwerking op ons functioneren. Als we het juk van schaamte durven te doorbreken, zal niets ons kunnen weerhouden om onze zonden in het licht te brengen en bevrijding te ervaren. Alleen geloof in de bevrijdende liefde van God en zijn beloften zal ons vrijmaken van elke verlamme schaamte.

6. WIE NIET VOOR ZIJN ZONDEN UITKOMT, GAAT GEBUKT ONDER GEWETENSWROEGING

In Psalm 51:3 (WV) wordt duidelijk dat David leed onder gewetenswroeging: ‘Ik beken: ik heb mij misdragen, mijn zonde klaagt mij voortdurend aan.’ Hier was geen sprake van een aanval van de boze. David had last van een schuldig en verontreinigd geweten dat zijn innerlijke mens zwaar belastte. Zonder dat hij het wilde, zag David in gedachten weer hoe hij Batseba verleidde en overspel met haar pleegde. Hoe hij haar man, zijn lijfwacht, de dood instuurde. Een andere vertaling verwoordt het zo: ‘Steeds opnieuw gaan mijn gedachten terug naar deze daad, waarmee ik van uw pad afweek.’¹³ De Bijbelse definitie van ons geweten is dat wij ‘besef van zonde’ hebben¹⁴ en dat wij ‘rekening met God houden’.¹⁵ Het Griekse woord *suneidesis* betekent ‘met iemand anders iets weten.’ God heeft ons een geweten (of bewustzijn) gegeven waarmee wij van nature kunnen weten of iets in orde is of niet. Het is ons door God gegeven onderscheidingsvermogen dat ons waarschuwt niet het verkeerde te doen, zodat wij niet zondigen. Je zou het Gods ingeschapen alarmcentrale kunnen noemen. Als wij ons geweten negeren en doorgaan met zondigen, wordt ons geweten door de zonde verdoofd, afgestompt en minder gevoelig om het goede van het kwade te onderscheiden. Het is een proces waarin je langzaam maar zeker steeds verder van een zuiver Godsbesef wegglijdt. Paulus zegt dat mensen die volharden in hun zonde, in hun geweten gebrandmerkt worden, oftewel dat hun geweten het zwijgen wordt opgelegd¹⁶, waardoor zij tot verschrikkelijke daden in staat blijken te zijn. God zij dank voor het offer dat Jezus bracht. Hebreëen 9:14 (GN) zegt: ‘Als het bloed van bokken en stieren en de besprenkeling met de as van een jonge koe mensen die onrein zijn al zo kunnen wijden dat ze voor de eredienst rein zijn, hoeveel te meer dan het bloed van Christus! Door de eeuwige Geest heeft Hij zichzelf als een smetteloos offer aan God opgedragen. Zijn bloed zal ons geweten zuiveren, zodat we niet meer een leven leiden dat op de dood uitloopt, maar de levende God kunnen dienen.’

7. WIE NIET VOOR ZIJN ZONDEN UITKOMT, IS VATBAAR VOOR DEPRESSIES

In Psalm 32:3-5 (HB) beschrijft David hoe hij geleden heeft onder het stilzwijgen van zijn zonde: ‘Zolang ik mijn zonde niet beleet, kwijnde ik weg. Ik was de hele dag tot tranen toe bewogen. Dag en nacht voelde ik hoe U tot mijn geweten sprak. Ik schrompelde in elkaar als bij grote hitte. Toen heb ik U al mijn zonden beleden en niets voor U verborgen gehouden. Ik zei: „Ik zal de Here alles opbiechten” en toen hebt U mijn schuld vergeven.’ Uit eigen ervaring wist David dat onze ziel en ons lichaam zwaar hebben te lijden onder de vloek van ons stilzwijgen. David sprak: ‘Zolang ik zweeg, kwijnde mijn gebeente weg onder

13] Zie Psalm 51:3, HB.

14] ‘Immers, zou anders het offeren daarvan niet opgehouden zijn, doordat degenen, die de dienst verrichten, na eenmaal gereinigd te zijn, generlei besef van zonden (letterlijk ‘zondig geweten’) meer hadden?’ (Hebreëen 10:2).

15] Het Griekse woord voor geweten wordt hier vertaald met ‘rekening houden met God’: ‘Want dit is genade, indien iemand, omdat hij met God rekening houdt, leed verdraagt, dat hij ten onrechte lijdt’ (1 Petrus 2:19).

16] ‘Maar de Geest zegt nadrukkelijk, dat in latere tijden sommigen zullen afvallen van het geloof, doordat zij dwaalgeesten en leringen van boze geesten volgen, door de huichelarij van leugensprekers, die in hun eigen geweten gebrandmerkt zijn’ (1 Timoteüs 4:1-2).

17] Zie Psalm 32:3.

18] Zie Psalm 32:4, NBV.

19] 'Want de wapenen van onze veldtocht zijn niet vleselijk, maar krachtig voor God tot het slechten van bolwerken, zodat wij de redeneringen en elke schans, die opgeworpen wordt tegen de kennis van God, slechten, elk bedenkfel (elke gedachte) als krijgsgevangene brengen onder de gehoorzaamheid aan Christus' (2 Korintiërs 10:4-5).

20] 'God, uw troon staat tot in eeuwigheid vast. Uw bewind is een rechtvaardig bewind. U bemint oprechtheid en haat goddeloosheid' (Psalm 45:6-7).

mijn gejammer de ganse dag; want dag en nacht drukte uw hand zwaar op mij, mijn merg verdroogde als in zomerse hitte.¹⁷ Het Hebreeuws kent geen woord voor geweten, maar in de woorden 'onder mijn gejammer de ganse dag' schildert David op krachtige wijze hoe ons schuldige geweten invloed heeft op onze ziel. Als wij onze zonde niet belijden, wordt onze ziel geplaagd door een voortdurende onrust. David schetst de worsteling die in zijn ziel plaats vond: 'Zwaar drukte uw hand op mij, dag en nacht, mijn kracht smolt weg als in de zomerhitte.'¹⁸ De strijd in zijn ziel verzwakte David meer en meer waardoor zijn innerlijke mens niet langer de kracht had om depressieve gedachten en gevoelens het hoofd te bieden. De druk die hij in zijn ziel ervoer, had ook invloed op zijn lichaam. Als de ziel zwijgt, gaat het lichaam spreken! Lichamelijke vermoeidheid speelde David parten. Leven met geheimen put de mens uit, zowel psychisch als fysiek.

8. WIE NIET VOOR ZIJN ZONDEN UITKOMT, VALT IN ANDERE ZONDEN

Een onbeleden zonde brengt veelal andere zonden voort. Davids overspel vond niet per ongeluk plaats. Er waren heel wat stappen aan vooraf gegaan. In de eerste plaats had hij zijn hoofd kunnen afwenden toen zijn oog verleid werd tot zondigen. Dat deed hij echter niet. Hij bleef kijken en gaf zich over aan lustgevoelens en zondige begeerte. Hij negeerde zijn geweten en het zachte spreken van de Heilige Geest. Hij trof maatregelen om Batseba in het geheim te laten halen, verleidde haar en ging met haar naar bed. Stap voor stap raakte hij verstrikt in de macht van de zonde. Iedere zonde begint met een verlokken gedachte. Daarom roept de Bijbel ons op om de eerste zondige gedachte krijgsgevangen te nemen door deze gedachte *openlijk* te belijden als zonde.¹⁹ Anders vallen we van de ene zonde in de andere, met alle destructieve gevolgen van dien.

9. WIE NIET VOOR ZIJN ZONDEN UITKOMT, ONDERMIJNT ZIJN RELATIES

Een onbeleden zonde maakt meer kapot dan ons lief is. Het ondermijnt onze relatie met God en beschadigt de band die we hebben met de mensen om ons heen. Daarom haat God de zonde²⁰ en houdt de Bijbel ons een spiegel voor door onverbloemd te vertellen welke rampzalige gevolgen Davids misstap met zich meebrachten. De verhoudingen in zijn gezin raakten geheel verstoord. Van open relaties was geen sprake meer. De koninklijke familie werd opgezaald met rebellie, opstand, moord en verkrachting. Leven met geheimen weerhoudt ons ervan om gezonde relaties aan te gaan. Wie met verborgen zonden rondloopt, zal zijn hart nooit volledig voor de ander kunnen openen, uit angst dat zijn geheim ontdekt zal worden. Niets maakt ons zo eenzaam als onze geheimen.

10. WIE NIET VOOR ZIJN ZONDEN UITKOMT, ZADELT DE VOLGENDE GENERATIE(S) OP MET DE GEVOLGEN VAN ZIJN ZONDE

Een geheim gehouden zonde brengt altijd andere zonden voort en kan doorwerken van generatie op generatie. Toen Natan David onder vier ogen confronteerde met zijn zonde,

hield hij de koning de verschrikkelijke gevolgen van zijn vergrijp voor ogen. In het volle daglicht zouden de gevolgen van Davids misstap gezien worden. Zijn zonde zou voortwoekeren in het leven van zijn kinderen. Zijn kinderen zouden tegen hem in opstand komen en moord vormde een voortdurende bedreiging in zijn familie. Eén

Een geheim gehouden zonde brengt altijd andere zonden voort en kan doorwerken van generatie op generatie.

van zijn kinderen zou zelfs openlijk met zijn vrouwen naar bed gaan.²¹ Alle voorspellingen zijn uitgekomen. Davids eigen familie is een bron van ellende voor hem geworden; verschillende zonen kwamen in opstand tegen hun vader. Drie van hen vonden daarbij een gewelddadige dood (Amnon²², Absalom²³ en Adonia²⁴). Het was Absalom die tijdens zijn rebellie op het dak van het paleis (!) een tent liet opzetten, om voor het oog van heel Jeruzalem naar bed te gaan met de bijvrouwen van zijn vader.²⁵ Als David van te voren had geweten welke ellende deze zonde in zijn gezin zou veroorzaken, dan had hij zijn geweten en het spreken van de Heilige Geest vast niet genegeerd.

21] 'Dus werd op het dak van het paleis voor Absalom een tent opgezet en zo had Absalom ten aanschouwen van heel Israël gemeenschap met de bijvrouwen van zijn vader' (2 Samuël 16:22, GN).

22] Zie 2 Samuël 13:29.

23] Zie 2 Samuël 18:14.

24] Zie 1 Koningen 2:24-25.

25] 'Absalom richtte zich tot Achitofel en zei: 'Geef ons eens raad. Wat moeten we doen?' 'Uw vader,' antwoordde Achitofel, 'heeft een aantal bijvrouwen achtergelaten om toezicht te houden op het koninklijke paleis. Ga met ze naar bed, en als heel Israël hoort dat u zich voorgoed bij uw vader onmogelijk hebt gemaakt, zullen al uw aanhangers hun aarzelingen overwinnen.' Dus werd op het dak van het paleis voor Absalom een tent opgezet en zo had Absalom ten aanschouwen van heel Israël gemeenschap met de bijvrouwen van zijn vader' (2 Samuël 16:20-22, GN).

26] 'En nadat Hij deze verworpen had, verwekte Hij hun David als koning, wie Hij ook dit getuigenis gaf: Ik heb David, de zoon van Isai, gevonden, een man naar mijn hart, die al mijn bevelen zal volbrengen' (Handelingen 13:22).

27] 'Here, U bent zo goed en vergeeft graag. Ieder die U aanroep, mag zich koesteren in uw goedheid en liefde' (Psalm 86:5).
'Hoeveel te meer zal het bloed van Christus, die door de eeuwige Geest zichzelf als een smetteloos offer aan God gebracht heeft, ons bewustzijn reinigen van dode werken, om de levende God te dienen' (Hebreeën 9:14)?

28] 'Belijdt daarom elkander uw zonden en bidt voor elkander, opdat u genezing ontvangt. Het gebed van een rechtvaardige vermag veel, doordat er kracht aan verleend wordt' (Jakobus 5:16).

B.2.2 God wil dat wij onze zonden aan het licht brengen

God houdt teveel van ons om ons gebukt te laten gaan onder de last van onze zonden. Daarom komt er altijd een dag dat Hij onze zonden aan het licht brengt. Toen Natan David confronteerde met zijn zonde bracht dit eigenlijk een grote opluchting teweeg. Geheimen wegen immers zwaar. Nu hoefde David er niet langer mee rond te lopen. Er viel een ondraaglijke last van zijn schouders. Daarom kwam hij niet met een verontschuldigende verklaring, begon hij zich niet te verdedigen en deed hij geen poging om Batseba erin te betrekken. De enige woorden die als een verlossing uit zijn mond kwamen, waren: 'Ik heb gezondigd tegen de Heer.' Daarom werd David door God een man naar zijn hart genoemd.²⁶ Niet omdat hij nooit had gezondigd, maar omdat hij berouw had over zijn zonde. Zonder iets te verhullen of zich beter voor te doen zegt hij in deze psalm: 'Tegen U, tegen U alleen heb ik gezondigd, ik heb gedaan wat slecht is in uw ogen' (Psalm 51:6)! Hier is niet langer sprake van spijt maar van werkelijk berouw zodat God zijn zonden kon vergeven.

B.2.3 De kracht van zonde belijden

God verlangt ernaar om onze zonden te vergeven en ons geweten te reinigen.²⁷ Zijn liefde gaat naar ons uit en zijn vergeving kent geen grenzen. In zijn vergeving is God barmhartig, royaal en koninklijk! Vergeving brengt harmonie tussen mensen. Daarom roepen we de confident in bevrijdingspastoraat op om een mens zonder geheimen te worden. Veel te veel christenen leven met verborgen agenda's, tolereren de zonde en leiden een dubbelleven. Dit verzwakt de kerk en maakt haar ziek en krachteloos. De mate waarin de confident zijn zonden belijdt en nalaat, is de mate waarin hij zijn vrijheid in Christus zal ervaren. Daarom benadrukken we steeds weer dat de mate van zonden belijden de maat is waarin de Heilige Geest in de levens van mensen kan werken. Elke keer wordt Gods bovennatuurlijke kracht vrijgezet als wij Hem en elkaar onze zonden belijden. Als er vergeving is, zal er genezing zijn.²⁸

Het is Gods verlangen dat wij al onze zondige gedachten, verlangens, fantasieën enzovoort, in het licht brengen, zodat wij niet langer met die ondraaglijke last blijven rondlopen.

B.3 Leven zonder geheimen

Iedere confident in bevrijdingspastoraat wordt uitgedaagd om een mens zonder geheimen te worden door de questionnaire (appendix 1) in te vullen en af te rekenen met de schaduwkant van zijn leven. Alleen een mens zonder geheimen is in staat om gezonde en duurzame relaties aan te gaan. In bevrijdingspastoraat helpen we de confident de confrontatie met

de waarheid aan te gaan zodat elke heimelijke leugen in zijn leven ontmaskerd wordt en de boze geen macht meer over hem heeft. Om vervolgens te ontdekken hoe heerlijk en gezond het is om een mens zonder geheimen te zijn!

Casus

Leven zonder geheimen

Nadat Harald en Rianne mij hadden horen spreken over een leven zonder geheimen, kwamen ze naar me toe met de vraag of ze een afspraak met me konden maken. Ik was een week lang op de Bijbelschool om les te geven en gesprekken voeren met de studenten behoorde tot mijn taak als gastspreker. Rianne begon haar verhaal te vertellen. Ze deelde hoe zij zich als kind al afgewezen had gevoeld. Ze was met Harald getrouwd maar van een

open relatie kon je niet spreken. Ze leefden langs elkaar heen en durfden hun harten niet met elkaar te delen. Zij begon goedkeuring te zoeken bij andere mannen en verlegde stukje bij beetje de door God gegeven grenzen. Rianne kreeg een verhouding en op één of andere manier had Harald dit aangevoeld. Als twee zielen met elkaar verbonden zijn, dan weet je wanneer het niet goed zit tussen jou en de ander. Hij durfde haar echter niet te

bevragen. Stel dat zijn gevoelens waar zouden zijn? Hij vluchtte in porno. Zo groeiden ze steeds verder uit elkaar en zo zaten ze gevangen in een web vol geheimen. Deze schoolweek daagde ik de studenten uit om een mens zonder geheimen te zijn. Dit raakte hen diep in het hart. De volgende dag kwamen ze samen met hun mentor huilend vertellen dat ze elkaar hun geheime zonden hadden beleden. 'We hebben hulp nodig!'

B.3.1 De waarheid maakt vrij

Op grond van wat Jezus voor ons heeft gedaan, kunnen wij in zijn naam de duivel overwinnen door zijn leugens te ontmaskeren en de waarheid ervoor in de plaats te zetten. De leugens van de duivel die hij als pijlen op onze ziel afschiet (ons denken en onze gevoelens), kunnen alleen doel treffen als wij ze geloven. Daarom zei Jezus: 'U zult de waarheid kennen en de waarheid zal u vrijmaken' (Johannes 8:32). Alles wat de duivel ons influistert en alles wat hij doet is gebaseerd op een leugen. De leugen is zijn grootste wapen. Jezus zei over de duivel: 'Er is in hem geen waarheid. Wanneer hij de leugen spreekt, spreekt hij naar zijn aard, want hij is een leugenaar en de vader der leugen' (Johannes 8:44). Het rijk van satan is gebaseerd op leugens (bedrog, misleiding en manipulatie). De leugens zijn niet de waarheid noch de werkelijkheid. Ze zijn niets anders dan een demonisch fata morgana. Alleen als wij in zijn leugens blijven geloven, heeft de duivel macht over ons. Wij moeten leren zijn leugens te ontmaskeren. De duivel is geen koning over ons leven tenzij wij hem die gelegenheid geven. De duivel heeft geen macht over ons leven tenzij wij hem die ruimte geven. De duivel heeft geen gezag over ons tenzij wij hem dit toestaan door in zijn leugens te geloven.

B.3.2 Ontmaskerd, ontwapend en overwonnen

Hoewel veel christenen weten dat de waarheid hen vrijmaakt, lopen ze nog steeds met geheimen rond die ze niet durven te delen met hun familie, vrienden of de mensen in de kerk omdat ze bang zijn voor een genadeloze reactie. Als genade niet de overhand heeft, zullen mensen niet met hun verborgen zonden op de proppen komen.

Ik kan dat goed begrijpen. Toen ik net getrouwd was liep ik ook met een geheim rond. Ik worstelde met onreine gedachten maar durfde het mijn vrouw niet te vertellen. Zou ze genadig voor me zijn? Ook wilde ik haar geen pijn doen met mijn bekentenis, dus knokte ik me er zelf doorheen. Ik ging meer Bijbellezen en bidden, echter zonder enig succes. Diep van binnen wist ik dat ik mijn hartsgeheim met Aukje moest delen. Dit was de enige manier

waarop ik de onreine gedachten krijgsgevangen zou kunnen nemen.²⁹ Door woorden te geven aan mijn innerlijke strijd zouden de onreine gedachten ontmaskerd worden. Toch heb ik er maanden over gedaan voor ik het mijn vrouw durfde te vertellen. Ik herinner me de tijd dat ik aan het begin van de dag besloot dat ik het haar 's avonds zou vertellen. Honderden malen ging hetzelfde scenario door mijn hoofd. Maar steeds weerhielden angst en schaamte mij ervan om mijn geheim met haar te delen. Ik merkte aan mijn lichaam hoeveel energie dit kostte. Het moest niet veel langer duren. Toen brak de avond aan waarop ik zoveel moed bij elkaar had geraapt dat ik het Aukje kon vertellen. Mijn doemscenario werd geen werkelijkheid. Alles waar ik bang voor was geweest gebeurde niet. Aukje luisterde en reageerde niet afwijzend maar genadevol. Ze was blij dat ik het haar vertelde en bood aan voor me te bidden om samen de strijd aan te gaan. Nu de onreine gedachten ontmaskerd waren, konden we de vijand samen ontwapenen. Leert de Bijbel ons niet dat je in je eentje duizend, maar met z'n tweeën tienduizend vijanden kunt verslaan?³⁰ Na een week samen bidden en praten was de vijand ontmaskerd, ontwapend en overwonnen en vroeg ik me af waarom ik mijn probleem niet veel eerder met mijn vrouw had gedeeld.

B.4 Kerk zonder geheimen

Er ontstaat een boeiende dynamiek in het kerkelijk leven wanneer mensen hun geheimen prijsgeven. Het vermogen om elkaar de waarheid te vertellen, wordt bepaald door de mate waarin wij elkaar liefhebben en niet veroordelen. Waar liefde en genade de boventoon voeren, zullen steeds grotere geheimen in de openbaarheid komen. Om hier op een goede manier mee om te kunnen gaan, zullen we in liefde en genade moeten groeien. Gemeenteleden die leven met geheimen zullen een puinhoop aanrichten. Zij die deze puinhoop ook nog eens willen verbergen, zullen een hele reeks nieuwe geheimen creëren waardoor de liefde zal verkillen. Degenen echter die de puinhoop die zij hebben aangericht bij God brengen, zullen vergeving vinden en in genade en liefde gaan groeien.³¹

C. Sta sterk in de genade!

Als de kerk de boodschap van genade predikt, zullen mensen hun geheimen durven blootgeven. Nog steeds leven velen van hen onder het juk van veroordeling, schuld en schaamte waardoor zij gebonden blijven aan de macht van de zonde. Ze voelen zich reddeloos verloren,

wat ze ook proberen. De boodschap van Gods genade heeft hun harten nog niet kunnen bereiken: dat Jezus kwam om de veroordeling, de schuld en de schaamte weg te nemen. Het Koninkrijk van God is het Land van genade waar niemand veroordeeld wordt die gelooft in Jezus en in wat Hij aan het kruis voor hem gedaan heeft. Hij nam de schuld, de schaamte, de veroordeling en de straf op zich, zodat wij vrijgesproken worden om vrijuit met God om te kunnen gaan. God wil deze genade als een onverdiend geschenk aan de confident geven. Hij wil hem bevrijden en genezen van al zijn schuldgevoelens en schaamte en zijn angst voor straf en veroordeling. Dit is de kern van het evangelie waarin het hart van God zichtbaar wordt. Wij zijn allen geroepen om te leven uit deze genade.

Het Koninkrijk van God is het Land van genade waar niemand veroordeeld wordt die gelooft in Jezus en in wat Hij aan het kruis voor hem gedaan heeft.

29] 'Want de wapenen van onze veldtocht zijn niet vleeselijk, maar krachtig voor God tot het slechten van bolwerken, zodat wij de redeneringen en elke schans, die opgeworpen wordt tegen de kennis van God, slechten, elk bedenksel als krijgsgevangene brengen onder de gehoorzaamheid aan Christus' (2 Korintiërs 10:4-5).

30] 'Hoe zou een er duizend kunnen najagen en zouden twee er tienduizend op de vlucht kunnen drijven, als niet hun Rots hen verkocht en de Here hen prijsgegeven had' (Deuteronomium 32:30).

31] *De rode draak verslagen*, dr. E. James Wilder, 2008, blz. 255, Archippus Boeken.

Casus***Te pijnlijk voor woorden***

Tijdens een bevrijdingsconferentie ergens in Nederland kwam ze met vele anderen naar voren om haar zonden te belijden. Aan de manier waarop ze gekleed en gekapt was zou je denken dat ze haar leven goed op orde had. Maar schijn bedriegt. Haar ogen konden niet langer de pijn verbergen die ze bijna vijftig jaar met zich meedroeg. Ze pakte de handen van een vrouwelijk teamlid vast en begon zachtjes te huilen. Stukje bij beetje kwam het

afschuwelijke verhaal naar boven waarvoor zij zich een halve eeuw had geschaamd. Ze vertelde hoe zij als jonge vrouw seksueel misbruikt was en ondermeer gedwongen werd om seks met dieren te hebben. Ze kon de woorden bijna niet over haar lippen krijgen. Al die jaren had zij er met niemand over kunnen spreken. Het was te pijnlijk voor woorden. Angst voor afwijzing en vrees om veroordeeld te worden hadden ertoe geleid de herin-

nering aan het misbruik diep weg te stoppen. Dit geheim beheerste echter haar leven. Tijdens de samenkomsten werd ze zo overstelpt door Gods onvoorwaardelijke liefde en zijn overwelldigende genade, dat ze de moed kreeg naar voren te gaan om voor het eerst in haar leven deze zonde niet alleen aan God, maar ook aan een medemens te belijden.

C.1 Leven zoals God het bedoeld heeft

God heeft ons geroepen om vrij te zijn, zodat wij een leven van overwinning kunnen leiden zoals Hij dit bedoeld heeft. Paulus vertelt ons dat wij in dit leven met Christus als koningen zullen heersen als wij ontvangen wat uit Hem voortkomt: 'Zij die de overvloed van genade en de gave van gerechtigheid ontvangen hebben, leven en zullen als koningen heersen door de Ene, Jezus Christus' (Romeinen 5:17).

In Jezus Christus biedt God ons de volgende twee geschenken aan:

1. Overvloed van genade
2. Het geschenk van gerechtigheid

In bevrijdingspastoraat mogen we de mensen helpen om 1) de overvloed van genade en 2) het geschenk van gerechtigheid uit Gods handen in ontvangst te nemen. Alleen als de confident beide genadegaven van God aanneemt, zal hij een leven van overwinning in Christus kunnen leiden. Het leven zoals God dit bedoeld heeft.

C.1.1 Genade: God geeft ons niet wat we wel verdienen

Stel je voor dat je op weg bent naar een belangrijke afspraak. Je bent te laat van huis gegaan en trapt het gaspedaal iets dieper in. Eigenlijk ben je nog maar net op weg als een politieagent je plotseling sommeert de auto aan de kant te zetten. Je weet wat je te wachten staat: een fikse bekeuring. Je kunt jezelf wel voor het hoofd slaan. Nu weet je zeker dat je niet op tijd op je afspraak zult zijn. De politieagent loopt langzaam naar je toe. Je draait alvast het raampje naar beneden om de woorden over je heen te laten komen: 'Meneer toch, waarom zo'n haast? Weet u niet dat' Bespaar me de preek, denk je bij jezelf en geef me de bon. Je kunt wel proberen hem van gedachten te laten veranderen, maar als dienaar van de wet doet de man gewoon zijn plicht. Daar verander je niets aan. Maar hoe zou je reageren als de agent geheel onverwacht tegen je zou zeggen: 'Meneer, u reed veel te hard. Dat komt u op een boete van honderdvijftig euro te staan. Maar in naam van de koningin mag ik u de schuld kwijtschelden omdat iemand anders deze al heeft betaald.' Daar zou je van opkijken, toch? Dat verandert de zaak en maakt je dag weer goed. Je bent schuldig maar je mag zonder boete doorrijden. Wat een verrassing, het maakt je dankbaar. Weer

op weg krab je jezelf nog eens achter de oren en denkt: wie zou die boete in mijn plaats betaald hebben? Wat een genade!

Genade betekent dat God ons *niet* geeft wat wij *wel* verdiend hebben: S-T-R-A-F! Dat is geweldig. Zeker als de straf ons in werkelijkheid geen honderdvijftig euro kost, maar ons leven. Paulus maakt duidelijk in Romeinen 5:17 dat wij dankzij een overvloed van genade kunnen leven: onze zonden zijn door God vergeven! Deze genade is niet slechts een eenmalig cadeau. Paulus zegt dat we in Gods genade mogen leven! Het is als een machtige rivier die continu vanuit de hemel tot ons stroomt en die voortdurend voor ons beschikbaar is. Een overweldigende rijkdom van Gods genade.³² Door het kostbare bloed van de Here Jezus zijn we vrijgekocht en hoeven we niet langer slaven te zijn van de zonde.³³

Toch brengt genade alleen veelal slechts een beperkte verandering tot stand. Jezus vertelde eens over een slaaf wiens schuld werd kwijtgescholden. Kort daarna gedroeg hij zich zeer genadeloos tegenover zijn naaste.³⁴ Hoe is dat toch mogelijk, zou je denken, als je zelf zo genadevol behandeld bent?

Als we terugkeren naar ons voorbeeld waarin ons de boete is kwijtgescholden, zullen we inzien dat Gods genade slechts een beperkte invloed heeft op ons gedrag. Als het je vergaat zoals mij, rem je alleen af op de plekken waar je ooit een bekeuring hebt gehad. Op de één of andere manier staan die plaatsen in ons geheugen gegrift. We staan direct op de rem om vervolgens weer te snel door te rijden. We weten dat we vergeven zijn, maar vallen toch snel terug in onze zondepatronen. Als we alleen maar Gods genade kennen is het gevaar groot dat we terugvallen in onze zonde, in het vertrouwen dat God wel opnieuw genadig voor ons zal zijn. Maar het leven zoals God het bedoeld heeft, is zoveel meer dan dat! God wil ons bovenop zijn genade iets heel bijzonders geven: het geschenk van gerechtigheid! Dan zullen we in Christus niet alleen vergeving van zonden ontvangen, maar ons ook kunnen ontworstelen aan de zondepatronen die ons leven zijn gaan beheersen! Laten we daarom kijken hoe het verhaal verder gaat.

Als genade alleen betekent dat we geen straf krijgen wanneer we gezondigd hebben, vallen we zo weer terug in de zonde, in het vertrouwen dat God wel opnieuw genadig zal zijn.

32] 'God echter, die rijk is aan erbarming, heeft, om zijn grote liefde, waarmede Hij ons heeft liefgehad, ons, hoewel wij dood waren door de overtredingen mede levend gemaakt met Christus, (door genade bent u behouden), en heeft ons mede opgewekt en ons mede een plaats gegeven in de hemelse gewesten, in Christus Jezus, om in de komende eeuwen de overweldigende rijkdom van zijn genade te tonen naar zijn goedertierenheid over ons in Christus Jezus' (Efeziërs 2:4-7).

33] '... wetende, dat u niet met vergankelijke dingen, zilver of goud, bent vrijgekocht van uw ijdele wandel, die (u) van de vaders overgeleverd is, maar met het kostbare bloed van Christus, als van een onberispelijk en vlekkeloos lam' (1 Petrus 1:18-19).

34] Zie Matteüs 18:21-35.

C.1.2 Rechtvaardiging: God geeft ons wel wat we niet verdienen

Vanzelfsprekend heb je de dienaar van de wet hartelijk bedankt voor de kwijtschelding van je schuld en natuurlijk heb je beterschap beloofd. Maar dan schraapt hij zijn keel en zegt hij enigszins geëmotioneerd: 'Omdat u het mededogen van onze vorstin vrijelijk hebt aanvaard, mag ik u namens haar een gloednieuwe BMW Z4 aanbieden.' Even kun je je oren niet geloven, maar dan denk je: die kan wel tweehonderdvijftig kilometer per uur! Het lijkt een droom als je, overweldigd door emoties, in de bolide stapt. Goeie genade, optisch en ergonomisch gezien is deze auto het absolute summum. Als je de machtige zescilinder start raas je in 5,7 seconden geruisloos van nul naar honderd. Dat is nog eens een auto! Het multifunctionele sportstuur, de lederen bekleding, de iPod interface en het geïntegreerde navigatiesysteem, alles herinnert je aan de genade van de koningin. Geen haar op je hoofd die eraan denkt om sneller te rijden dan Hare Majesteit heeft aangegeven. Alles in de auto

Het geschenk van gerechtigheid betekent dat wij in Christus honderd procent zijn goedgekeurd en aanvaard door God!

35] 'Volgens Mozes bent u alleen rechtvaardig als u precies doet wat in de wet staat, alleen dan zult u leven' (Romeinen 10:5, HB).

36] 'Dus, zoals door die ene overtreding van Adam alle mensen werden veroordeeld, worden door die ene goede daad van Christus alle mensen vrijgesproken, zodat zij kunnen leven. Zoals de ongehoorzaamheid van Adam tot gevolg had dat de mensen zondaars werden, is het gevolg van de gehoorzaamheid van Christus dat tallozen rechtvaardig worden verklaard' (Romeinen 5:18-19, HB).

'Hij heeft in zijn lichaam onze zonden het kruishout op gedragen, opdat wij, dood voor de zonde, rechtvaardig zouden leven' (1 Petrus 2:24).

37] 'Maar om onze overtredingen werd hij doorboord, om onze ongerechtigheden verbrijzeld; de straf die ons de vrede aanbrengt, was op hem, en door zijn striemen is ons genezing geworden' (Jesaja 53:5).

38] 'Met Christus ben ik gekruisigd, en toch leef ik, (dat is), niet meer mijn ik, maar Christus leeft in mij. En voor zover ik nu (nog) in het vlees leef, leef ik door het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en Zich voor mij heeft overgegeven' (Galaten 2:20).

39] '... daar u met Hem begraven bent in de doop. In Hem bent u ook mede opgewekt door het geloof aan de werking Gods, die Hem uit de doden heeft opgewekt. Ook u heeft Hij, hoewel u dood was door uw overtredingen en onbesnedenheid naar het vlees, levend gemaakt met Hem' (Kolossenzen 2:12-13).

getuigt van haar liefde. Nooit meer zou je door te snel rijden de vorstin willen beschamen.

De BMW Z4 uit ons verhaal is te vergelijken met Gods geschenk van gerechtigheid voor ons. Dit gaat een heel stuk verder dan het ontvangen van vergeving! Een ander woord voor 'gerechtigheid'

is 'rechtvaardig zijn'. Het betekent dat wij in Christus honderd procent zijn goedgekeurd en aanvaard door God! Paulus legt in de Romeinenbrief uit dat we volgens Mozes alleen rechtvaardig waren – door God goedgekeurd en aanvaard – als we precies zouden doen wat in de wet geschreven stond.³⁵ Maar, zegt hij, nu 'heeft God duidelijk gemaakt dat Hij de mens buiten de wet om rechtvaardigt' (Romeinen 3:21, HB). 'Want nu Christus er is, hoeft niemand meer zijn best te doen om volgens de wet van Mozes rechtvaardig te worden. Ieder die op Christus vertrouwt, wordt rechtvaardig' (Romeinen 10:4, HB). Paulus zegt zelfs: 'Als u probeert door God als een rechtvaardige te worden aangenomen door de wet na te leven, bent u van Christus losgemaakt en hebt u Gods genade verspeeld' (Galaten 5:4, NBV). De apostel legt in 2 Korintiërs 5:21 (HB) uit hoe God ons buiten de wet om heeft gerechtvaardigd: 'Want God nam Christus die geen zonde gedaan had en belastte Hem met onze zonden. In ruil daarvoor rekent God de rechtvaardigheid van Christus ons toe.'

Alleen door het wonder van het kruis zijn wij rechtvaardig geworden.³⁶ Want God nam onze zonden en legde die op de Here Jezus. Jezus nam zo de straf die wij verdiend hadden op zich.³⁷ Hij stierf in onze plaats. Als wij dit geloven, zijn wij als het ware met Hem gekruisigd!³⁸ Toen God naar het kruis keek, zag Hij niet Jezus maar zag Hij mij! Dat is het geschenk van Gods genade.

Maar hier blijft het niet bij. We zijn niet alleen met Christus gekruisigd, we zijn ook met Christus opgestaan!³⁹ De kracht van God die Jezus deed opstaan uit de dood is met de Heilige Geest uitgestort in ons hart. Door de wedergeboorte klopt het hart van Jezus en woont de Geest van Jezus in ons! Als God nu naar mij kijkt, ziet Hij niet eerst mij, maar Jezus! Dat is wat Paulus bedoelt met 'in Christus' zijn. In Christus zijn wij nu rein, heilig en rechtvaardig!⁴⁰ God ziet ons als rein omdat Hij Jezus in ons ziet. God ziet ons als heilig omdat Hij Jezus in ons ziet. God ziet ons als rechtvaardig omdat Hij Jezus in ons ziet! In dit licht begrijpen we waarom Job 36:7 (WV) zegt: 'God kan zijn oog niet afhouden van de rechtvaardige, Hij zet hem als een koning op de troon, Hij geeft hem aanzien voor altijd!' Door het wonder van het kruis zijn wij in sterven en in opstanding één geworden met Jezus Christus. Zijn Geest woont in ons, zodat we met Hem een leven van overwinning kunnen leiden!

Elke dag mogen wij nu vrijmoedig tot Gods troon van genade naderen, want God heeft ons in Jezus Christus volkomen goedgekeurd en aanvaard.⁴¹ We zijn ten volle geliefd. Niet omdat wij altijd zo voorbeeldig leven maar om wat Christus voor ons heeft gedaan. God ziet ons niet langer als zondaars maar als heiligen.⁴² Ons gedrag bepaalt niet langer onze identiteit maar wat Jezus voor ons heeft gedaan aan het kruis; Dát bepaalt onze identiteit! We zijn gereinigd, geheiligd en gerechtvaardigd door het bloed van de Here Jezus! Dit betekent niet dat wij nooit meer zondigen.⁴³ Het betekent wel dat wij niet meer *hoeven* te zondigen. En dat is een wezenlijk verschil! Vroeger waren we slaven van de zonde (zondaars) en konden we niet anders. Nu is de macht van de zonde in ons leven verbroken en zijn we vrij om goede

keuzes te maken. De Heilige Geest die in ons woont, wil ons daarbij helpen. Hij staat ons elk moment van de dag bij om ons de juiste keuzes te laten maken. Als wij naar Hem luisteren en Hem gehoorzamen, sterven onze oude verlangens. Christenen mogen leren Galaten 5:16 elke dag toe te passen: 'Laat u leiden door de Geest, dan bent u niet gericht op uw eigen begeerten.' Als wij ervoor kiezen om weer onafhankelijk van God te handelen, zullen we zondermeer terugvallen in de zonde. God wil dat we zijn genade én het geschenk van gerechtigheid van Hem aannemen en gaan uitpakken, om te ontdekken hoe overweldigend rijk we zijn in Christus door het wonder van het kruis! De Geest van genade leidt ons in de overwinning van Jezus Christus en brengt ons in een steeds grotere mate van vrijheid.⁴⁴ De Geest van genade bewerkt een levensstijl in ons die veel heiliger en aangenamer is voor God dan het perfect naleven van regels en wetten ooit zouden kunnen. Wij mogen Gods genade én het geschenk van gerechtigheid ontvangen, zodat wij in dit leven met Christus kunnen heersen onder de meest moeilijke omstandigheden.

C.2 Genade ontvangen en schenken

Het is enkel genade wat de klok slaat.⁴⁵ Het kan niet op! Gods genade is verbazingwekkend, overweldigend en wonderbaarlijk. Het moeilijkst is misschien wel dat we er niets voor hoeven te doen. We hoeven ons niet te bewijzen of ons ervoor in te spannen. We hoeven alleen maar te geloven in zijn nooit falende en eeuwige liefde en ons hart te openen, zodat God ons kan begenadigen met hemelse liefde en ons hart vastheid vindt in zijn genade.⁴⁶ Gods genade is zo veelomvattend dat we het niet moeten uitleggen maar overdragen. Elke keer als we anderen genade schenken zoals wij genade van God hebben ontvangen, krijgt genade een gezicht. Dat is wat Paulus bedoelde toen hij in Efeziërs 2:7 schreef dat wij geroepen zijn om in de toekomstige tijd de overweldigende rijkdom van zijn genade te tonen aan een wereld die geen genade kent.⁴⁷

In bevrijdingspastoraat mogen we de confident helpen om de overweldigende genade van God én het geschenk van gerechtigheid aan te nemen, zodat hij zijn identiteit en vrijheid in Christus kan ontvangen en omarmen.

In bevrijdingspastoraat mogen we de confident helpen om de overweldigende genade van God én het geschenk van gerechtigheid aan te nemen, zodat hij zijn identiteit en vrijheid in Christus kan ontvangen en omarmen.

C.2.1 Gods genade neemt geheimen uit handen

Alleen als we Gods hart van genade leren kennen, zullen we met onze verborgen zonden en geheimen bij Hem durven komen. Door het verhaal van de verloren zoon maakte Jezus duidelijk dat God ons niets verwijt als we bij Hem komen. De zoon zei tegen zijn vader: 'Vader, ik heb gezondigd tegen God en tegen u. Ik ben het niet langer waard uw zoon genoemd te worden ...' Maar de vader liet hem niet eens uitspreken en zei tegen de knechten: 'Vlug! Haal de mooiste kleren die we in huis hebben en geef hem die om aan te trekken. Doe hem een ring aan zijn vinger en een paar schoenen aan zijn voeten. Slacht het kalf dat we hebben vetgemest. Wij gaan feestvieren. Want mijn jongste zoon was dood en is weer levend geworden. Ik was hem kwijt en heb hem weer terug.' En zij vierden feest.⁴⁸

40] '... maar u bent gereinigd, u bent geheiligd, u bent rechtvaardig verklaard in de naam van de Heer Jezus Christus en door de Geest van onze God' (1 Korintiërs 6:11, NBV).

41] 'Laten wij daarom met vrijmoedigheid toegaan tot de troon der genade, opdat wij barmhartigheid ontvangen en genade vinden om hulp te verkrijgen te gelegener tijd' (Hebreeërs 4:16).

42] Paulus schrijft in zijn brieven stevast over 'de heiligen te Jeruzalem' (Romeinen 15:26, 'de heiligen te Rome' (Romeinen 1:7), 'de heiligen te Korinte' (1 Korintiërs 1:2), 'de heiligen te Efeze' (Efeziërs 1:1) en 'de heiligen te Filippi' (Filippenzen 1:1), enzovoort.

43] 'Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, misleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet' (1 Johannes 1:8).

44] 'De Here nu is de Geest; en waar de Geest des Heren is, is vrijheid' (2 Korintiërs 3:17).

45] 'Immers uit zijn volheid hebben wij allen ontvangen zelfs genade op genade' (Johannes 1:16).

46] 'Laat je niet meeslepen door allerlei vreemde (wettische) leringen; want het is goed dat je hart zijn vastheid vindt in genade!' (Hebreeërs 13:9).

47] 'God heeft ons mede opgewekt en ons mede een plaats gegeven in de hemelse gewesten, in Christus Jezus, om in de komende eeuwen de overweldigende rijkdom zijner genade te tonen naar zijn goedertierenheid over ons in Christus Jezus' (Efeziërs 2:7).

48] Zie Lucas 15:21-24.

*Gods genade wil ons hart
veroveren en ons onze
geheimen uit handen nemen
om vrij te zijn van schuld,
veroordeling en angst.*

Jezus noemt God onze Vader. Hij schetst een beeld van de Vader dat totaal anders is dan dat van de meeste vaders die wij kennen. God maakt ons geen verwijten en veroordeelt ons niet als wij met onze zonden bij Hem komen. God wil niets liever dan ons vergeven omdat Hij van ons houdt met onvoorwaardelijke liefde. Gods genade wil ons hart veroveren en ons onze geheimen uit handen nemen om vrij te zijn van schuld, veroordeling en angst.

C.2.2 Gods genade rekent af met schuldgevoel

Op een dag vroeg Petrus aan Jezus hoe vaak hij zijn broeder die tegen hem zondigde, moest vergeven. Hijzelf vond dat hij met zeven keer een ruime maat nam omdat de rabbijnen in die tijd drie tot vier keer wel genoeg vonden. Jezus' antwoord verbaasde iedereen die het hoorde: 'Ik zeg u, niet tot zeven keer toe, maar tot zeventig maal zeven keer' (Matteüs 18:22)! Vervolgens vertelde Hij de volgende gelijkenis: 'U kunt het Koninkrijk van de hemelen vergelijken met een koning die besloot geld op te eisen dat hij tegoed had. Niet lang nadat hij daarmee was begonnen, werd iemand bij hem gebracht die hem vele miljoenen schuldig was. Maar de man kon niet betalen. De koning nam het besluit hem als slaaf te verkopen om zo aan geld te komen. Ook zijn vrouw en kinderen en al zijn bezittingen moesten worden verkocht. De man liet zich voor de koning neervallen, met zijn gezicht in het stof. Hij smeekte: 'Och majesteit, geef mij uitstel, dan zal ik u alles terugbetalen.' De koning kreeg medelijden met hem, liet hem vrij en zei dat hij niets meer hoefde te betalen. Nauwelijks was de man weer buiten of hij ontmoette iemand van wie hij nog wat geld tegoed had. Hij greep hem bij de keel en eiste zijn geld onmiddellijk terug. De ander viel voor hem neer en smeekte: 'Geef mij uitstel. Dan zal ik alles terugbetalen.' Maar de man wilde niet wachten en liet hem gevangen zetten, tot hij zijn schuld volledig zou hebben betaald. Enkele andere mensen die het zagen, vonden dit verschrikkelijk. Ze gingen het de koning vertellen. De koning liet de man bij zich roepen en zei: 'Ondankbare hond! Ik heb u die enorme schuld kwijtgescholden omdat u mij erom had gesmeekt. Moest u dan geen medelijden hebben met die ander, zoals ik medelijden heb gehad met u?' De koning was woedend en stuurde hem naar de folterkamer. Daar moest hij blijven tot de laatste cent betaald was. Zo zal mijn hemelse Vader ook met u doen als u uw broeders niet van harte vergeeft wat zij u hebben aangedaan.'⁴⁹

De slaaf in deze gelijkenis leefde niet in het Land van genade. Ofschoon hij niet bij machte was zijn schuld terug te betalen, riep hij toch meerdere malen dat hij alles zou terugbetalen. Hierdoor kon hij geen genade ontvangen en geen genade schenken. Door de drang iets terug te moeten doen, wordt de genade teniet gedaan. John Piper noemt dit 'de ethiek van de schuldenaar'.⁵⁰ De ethiek van de schuldenaar is helaas ook wijd verbreid onder christenen. Predikers spelen met de schuldgevoelens van hun toehoorders om hen in beweging te krijgen: 'God heeft zoveel voor jou gedaan, wat ga jij nu voor Hem doen?' En: 'Jezus gaf jou zijn leven, hoeveel ga jij Hem nu geven?' Op deze manier wordt het schuldgevoel aangesproken en versterkt. Vóór we het weten zijn we verstrikt in een wirwar van religieuze handelingen en gedragsregels waarmee we onze schuld proberen terug te betalen. De gedachte dat we iets terug moeten doen om Gods genade te ontvangen is één van de meest krachtige bolwerken die ons ervan weerhoudt om in de vrijheid te komen. Het gevoel

49] Zie Matteüs 18:23-35, GN.

50] *Toekomstige genade*, John Piper, Buijten & Schipperheijn, 2005.

dat je altijd tekort schiet komt ook voort uit de gedachte dat je toch iets zou moeten doen om Gods genade te verdienen. Het is nooit genoeg en je bent nooit goed genoeg. Genade creëert echter geen schuld, genade betaalt de schuld! God kent geen betalingsregelingen maar alleen genade: een stroom van een nooit eindigende, onuitputtelijke en onafgebroken overvloed van genade. Deze genade mag weerklinken in onze dankbaarheid aan Jezus Christus in wie Gods genade voor eeuwig een gezicht heeft gekregen.

Het gevoel dat je altijd tekort schiet komt ook voort uit de gedachte dat je toch iets zou moeten doen om Gods genade te verdienen.

C.2.3 Gods genade rekent af met schaamte

‘Verlaat Gods weg niet! Mensen die vrije seks voorstaan, afgoden dienen, overspel plegen of zich met homoseksuele praktijken inlaten, blijven buiten het Koninkrijk van God. Dat geldt ook voor dieven, gierigaards, dronkaards, roddelaars en oplichters. Sommigen van u zijn vroeger ook zo geweest. U bent nu schoongewassen en voor God afgezonderd. U bent onschuldig verklaard in de naam van de Here Jezus Christus en door de Geest van onze God’ (1 Korintiërs 6:10-11, HB).

De zonden die de apostel Paulus opsomt, kwamen blijkbaar nog steeds voor in de gemeente van Korinte. De havenstad oefende voortdurend een bepaalde aantrekkingskracht op de christenen uit. Gelukkig waren er ook gelovigen die ooit zo geleefd hadden en zich hier niet meer voor schaamden. Paulus gebruikte drie werkwoorden om aan te duiden waarom zij zich niet meer schaamden voor hun vroegere zonden. Zij waren gereinigd, geheiligd en gerechtvaardigd. Dit proces had zich in de naam van Jezus Christus aan hen voltrokken. De Geest van genade ⁵¹ had hun harten gereinigd van al hun zonden, hun ziel geheiligd (waardoor zij zich afkeerden van de zonde) en hun levens gerechtvaardigd (waardoor alle schuldgevoelens waren weggenomen), waarna Gods genade resoluut afrekende met elke vorm van valse schaamte. God heeft hemel en aarde bewogen om ons een nieuw, heilig en rechtvaardig leven te geven.

C.2.4 Gods genade rekent af met veroordeling

Tegen de vrouw die overspel had gepleegd zei Hij: ‘Ik veroordeel u niet’ (Johannes 8:11). Jezus was de Man zonder zonde en had het recht om iedereen te veroordelen, maar Hij deed het niet.⁵² Hij zei: ‘God heeft zijn Zoon niet naar de wereld gestuurd om de wereld te veroordelen, maar om haar van de ondergang te redden’ (Johannes 3:17, HB). Jezus maakte duidelijk dat Hij was gekomen om het juk van de veroordeling van ons weg te doen, door het kruis op zich te nemen en de spiraal van zonde en veroordeling te doorbreken. Zijn genade geeft ons de kracht om een nieuw leven te beginnen. Daarom zei Hij tegen de vrouw: ‘Ga naar huis, en zondig vanaf nu niet meer!’ Met deze woorden sloeg Jezus de steen van de wet uit de handen van haar aanklagers.

De kerk is niet geroepen om mensen te bedelven onder een boodschap van veroordeling. De Bijbel zegt: ‘Eerst was de zonde oppermachtig en had de dood het laatste woord. Nu is de genade aan de macht en worden mensen vrijgesproken. Nu geeft onze Here Jezus Christus ons eeuwig leven’ (Romeinen 5:21, HB). Dit is het hart van het evangelie dat met grote kracht in alle kerken verkondigd mag worden, waarna - God weet hoeveel - mensen

51] ‘Dan zal Ik de Geest van genade en van gebeden uitstorten over Davids vorstenhuis en de bevolking van Jeruzalem. En zij zullen Hem zien, die zij hebben doorstoken, en over Hem rouwen als over een enig kind. Zij zullen bitter bedroefd zijn en over Hem rouwen als over hun oudste zoon’ (Zacharia 12:10, HB).

‘Hoeveel zwaarder straf, meent u, zal hij verdienen, die de Zoon van God met voeten heeft getreden, het bloed van het verbond, waardoor hij geheiligd was, onrein geacht en de Geest van de genade gesmaad heeft’ (Hebreeënen 10:29)?

52] ‘En de Vader heeft hem het recht gegeven om te oordelen, omdat hij de Mensenzoon is’ (Johannes 5:27, GN).

53] '... en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat' (Efeziërs 3:19). 'En de hoop maakt niet beschaamd, omdat de liefde van God in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, die ons gegeven is' (Romeinen 5:5). 'Maar Ik zeg u: Hebt uw vijanden lief (SV: zegent die u vervloeken, doet wel degenen, die u haten) en bidt voor (SV: die u geweld aandoen, en) wie u vervolgen' (Matteüs 5:44).

54] 'Maar nu kom Ik tot U en Ik spreek dit in de wereld, opdat zij ten volle mijn blijdschap in zichzelf mogen hebben' (Johannes 17:13).

55] 'En de vrede van God, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw gedachten behoeden in Christus Jezus' (Filippenzen 4:7). Het Griekse woord voor 'behoeden' betekent *bewaken, beschermen met een militaire wacht, om een vijandelijke invasie te voorkomen*.

56] 'En in Hem hebben wij de verlossing door zijn bloed, de vergeving van de overtreddingen, naar de rijkdom van zijn genade' (Efeziërs 1:7).

57] De Heer zei tegen Paulus: 'Je hebt niet meer dan mijn genade nodig, want kracht wordt zichtbaar in zwakheid.' Waarop Paulus zei: 'Dus laat ik mij veel liever voorstaan op mijn zwakheid, zodat de kracht van Christus in mij zichtbaar wordt. Omdat Christus mij kracht schenkt, schep ik vreugde in mijn zwakheid: in beledigingen, nood, vervolging en ellende. In mijn zwakheid ben ik sterk' (2 Korintiërs 12:8-9).

58] 'Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, misleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet' (1 Johannes 1:8).

59] 'En als Hij (de Heilige Geest) komt, zal Hij de wereld overtuigen van zonde en van gerechtigheid en van oordeel' (Johannes 16:8).

zullen afrekenen met de geheimen in hun leven.

C.3 Genade is de dynamische kracht van de Heilige Geest

Alles wat van de troon van God tot ons komt noemt de Bijbel 'genade'. Genade is de dynamische kracht van de Heilige Geest die in en door ons heen werkt. De Rooms-katholieke kerk geeft ons een prachtige definitie: 'Genade is de bovennatuurlijke hulp die God de mens terwille van Christus verleent om zijn eeuwige bestemming te bereiken.' We hebben Gods genade nodig om onze koninklijke bestemming in Hem te bereiken. Maar hoe ziet dat er in de praktijk uit?

- Gods genade wordt *tastbaar* als de Heilige Geest de bovennatuurlijke *liefde* van de Vader die alle kennis te boven gaat, in onze harten uitstort. Daardoor kunnen wij onze vijanden liefhebben en de mensen die ons vervloeken zegenen, waardoor wij onaantastbaar worden.⁵³
- Gods genade wordt *merkbaar* als de Heilige Geest in moeilijke situaties ons hart vult met de bovennatuurlijke *blijdschap* van Jezus. Daardoor worden wij boven de omstandigheden uitgetild en worden we onafhankelijk van de situatie waarin wij verkeren.⁵⁴
- Gods genade wordt *meetbaar* als ons hart wordt gevuld met de bovennatuurlijke *vrede* van de Heilige Geest die alle verstand te boven gaat. Daardoor worden onze harten en gedachten behoed om geen verkeerde keuzes te maken.⁵⁵

Genade is ook de bovennatuurlijke kracht die vrijkomt als wij vergeving ontvangen en vergeving schenken.⁵⁶ Het is eveneens de bovennatuurlijke kracht die God ons geeft om te volharden en ons vast te houden aan zijn beloften.⁵⁷ En bovenal is genade de bovennatuurlijke kracht van Gods liefde die ons 'nee' doet zeggen tegen de zonde.

C.4 Als een rechtvaardige struikelt

Maar wat als we toch weer struikelen en zondigen? Helaas struikelen en zondigen wij allemaal.⁵⁸ Maar als wij gezondigd hebben zal de Heilige Geest ons niet alleen overtuigen van zonde maar ook van gerechtigheid!⁵⁹ Hij brengt ons de liefde van de Vader in gedachten en richt ons oog op Jezus die voor ons geleden en overwonnen heeft waardoor wij gereinigd, geheiligd en gerechtvaardigd zijn. De Bijbel zegt: 'Want al valt de rechtvaardige zevenmaal, hij staat weer op. Maar de bozen blijven liggen in het kwaad' (Spreuken 24:16, PC). Het verschil tussen een rechtvaardige en een zondaar is dat de rechtvaardige zijn zonde zal belijden en de zondaar zijn zonde zal verbergen. Dit is het verschil tussen zondigen en in zonde leven. Daarom zegt Johannes: 'Wie nieuw leven van God ontvangen heeft, kan niet langer zondigen omdat het leven van God in hem is. Hij kan niet doorgaan met zondigen, omdat God

Het verschil tussen een rechtvaardige en een zondaar is dat de rechtvaardige zijn zonde zal belijden en de zondaar zijn zonde zal verbergen.

zijn Vader is' (1 Johannes 3:9, HB).⁶⁰ Juist omdat we weten dat God ons zo graag vergeeft, zullen we – als we struikelen – naar Hem toegaan om onze zonden te belijden en vergeving te ontvangen!⁶¹ In bevrijdingspastoraat helpen we de confident om de vijand als de vader van de leugen te ontmaskeren en te ontwapenen totdat hij uiteindelijk overwonnen is.

C.5 Kerk zonder oordeel

De wereld kan vrijwel alles net zo goed of zelfs nog beter dan de kerk. Je hoeft geen christen te zijn om huizen te kunnen bouwen, hongerigen te voeden of zieken te genezen. Er is slechts één ding dat de wereld niet kan doen: genade aanbieden. Genade is het centrale thema in het evangelie. Maar in hoeveel kerken krijgt Gods genade de ruimte? Waar zijn de kerken waar mensen ongeacht ras, sekse, leeftijd, opleiding, strafblad of levensgeschiedenis hun zonden kunnen belijden zonder veroordeeld of afgewezen te worden? Waar zijn de kerken waar kinderen van God samenkomen omdat zij weten dat hen veel vergeven is en zij geroepen zijn om Gods genade uit te delen aan hen die hier wanhopig naar op zoek zijn? Waar zijn de kerken waar een arm om je heen wordt geslagen en je aanvaard wordt zoals je bent? Waar zijn de kerken die bol staan van de rijkdom van Gods genade voor mannen en vrouwen die alles hebben gedaan wat God heeft verboden?

Als kerk mogen we aan Jezus een voorbeeld nemen: Hij dreigde niet, veroordeelde niet, vonniste niet, beschuldigde niet en wees niemand af. In Hem kreeg Gods genade een gezicht. Wij zijn niet geroepen noch bevoegd om te veroordelen. God heeft de kerk geen bediening van veroordeling maar een bediening van verzoening gegeven.⁶² Helaas zijn mensen snel geneigd anderen te veroordelen op grond van wat zij van hen weten. De Bijbel verbiedt ons te oordelen over anderen.⁶³ Iedereen behoort te weten dat een medaille twee zijden en elk verhaal twee kanten heeft. Koning Salomo sprak in zijn wijsheid: 'De eerste pleiter in een rechtszaak schijnt gelijk te hebben, maar de woorden van de wederpartij werpen pas volledig licht op de zaak' (Spreuken 18:17, HB). God heeft Jezus aangesteld als enige Rechter.⁶⁴

Alleen Hij kent beide kanten van elk verhaal en oordeelt de wereld pas aan het einde van de tijden, als haar bewoners worden geconfronteerd met de vrucht van hun leven. En wij? Wij zullen niet geoordeeld worden omdat Jezus onze straf heeft gedragen. 'Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen, die in Christus Jezus zijn' (Romeinen 8:1).

D. Mens zonder muren

Op dit moment bouwt de staat Israël een muur om de westelijke Jordaanoever van ongeveer 620 kilometer lang. Deze muur is gedeeltelijk van beton en bestaat voornamelijk uit metershoge hekken, prikkeldraad, greppels en torens. De omstreden muur is wereldwijd een onderwerp van discussie. Israël noemt de muur een 'veiligheidshak', de Palestijnen spreken over een 'apartheidsmuur'. De Israëlische regering heeft besloten tot het bouwen van de muur om Palestijnse bommenleggers en zelfmoordcommando's tegen te houden. Vanaf 29 september 2000 tot en met 30 juli 2005 kwamen hierdoor 972 Israëliërs - waaronder 122 kinderen - om het leven. Aan Palestijnse zijde kwamen in dezelfde tijd 3.315 mensen

60] 'Als wij één met Hem blijven, zullen wij ook niet zondigen. Maar de mensen die blijven zondigen, moeten goed beseffen dat zij zondigen omdat zij Christus nooit echt hebben gekend' (1 Johannes 3:6, HB).

61] 'Want U, o Here, bent goed en gaarne vergevend, rijk in goedertierenheid voor allen die U aanroepen' (Psalm 86:5).

62] 'En dit alles is uit God, die door Christus ons met zich verzond heeft en ons de bediening van verzoening gegeven heeft' (2 Korintiërs 5:18).

63] 'Oordeel niet over anderen; dan zal God niet oordelen over u. Want God zal u op dezelfde manier beoordelen als waarop u anderen beoordeelt, en Hij zal u meten met de maat waarmee u anderen meet' (Johannes 7:1-2, GN).

64] 'En wij zijn getuigen van al hetgeen Hij gedaan heeft in het land der Joden zowel als te Jeruzalem; en zij hebben Hem gedood door Hem te hangen aan een hout. Hem heeft God ten derden dage opgewekt en heeft gegeven, dat Hij verscheen, niet aan het gehele volk, doch aan de getuigen, die door God tevoren gekozen waren, aan ons, die met Hem gegeten en gedronken hebben, nadat Hij uit de doden was opgestaan; en Hij heeft ons geboden het volk te prediken en te betuigen, dat Hij het is, die door God is aangesteld tot rechter over levenden en doden. Van Hem getuigen alle profeten, dat een ieder, die in Hem gelooft, vergeving van zonden ontvangt door zijn naam' (Handelingen 10:39-43).

*God heeft de kerk geen
bediening van veroordeling
maar een bediening van
verzoening gegeven.*

om het leven, waaronder 661 kinderen. Sinds het begin van de bouw van de muur is het aantal terroristische aanslagen in Israël met 90 procent gedaald.

D.1 Angst bouwt muren

Ergens op de Israëlsche muur heeft iemand de tekst geschreven: 'Angst bouwt muren. Hoop bouwt bruggen.' Zowel de Israëlsche als ook de Chinese en de Berlijnse muur zijn gebouwd uit angst voor een vijand. Uiteindelijk maakten deze muren scheiding tussen volken, culturen en zelfs hele families.

We willen allemaal gehoord en gezien worden maar staan het elkaar en onszelf nauwelijks toe om daarvoor open te staan, uit angst om uitgelachen of afgewezen te worden. Miljoenen mensen lijden onder het juk van angst: angst voor teleurstelling, angst voor afwijzing, angst om te falen, angst om verlaten te worden, angst om te sterven en zelfs angst om te leven. Die angst dwingt ons om muren te bouwen die de kwetsbaarheid en de weggestopte pijn af moeten schermen. We worden beheerst door een innerlijke drang om nooit meer gekwetst te willen worden: 'Dit zal mij nooit meer overkomen!' Een ferme houding, een macho voorkomen, een schild van ongenaakbaarheid of clownesk gedrag; we bouwen muren rondom ons hart om mensen op een afstand te houden of om ons verleden te verbergen. Muren die ons moeten beschermen en ons overeind moeten houden. Muren waarachter we onze diepste gevoelens, gedachten en verlangens kunnen wegstoppen. Aan de buitenkant lijkt er niets met ons aan de hand, maar van binnen lopen we er regelmatig keihard tegenaan!

D.2 Muren worden een gevangenis

We bouwen deze verdedigingsmuren om onszelf te beschermen tegen 'vijanden' die ons zouden kunnen verwonden. De muren rondom ons hart verhinderen ons echter om gezonde en duurzame relaties aan te gaan. Je kunt met je partner in één bed liggen, maar door een onzichtbare muur ben je onbereikbaar geworden voor de ander. Je wordt zo een gevangene van de muren die je zelf hebt gebouwd. Muren staan onze relatie met God en de relatie met

mensen in de weg. Muren belemmeren ons om verder te groeien. Muren brengen ons in een isolement en beroven ons van onze vrijheid.

Gelukkig weet God ons altijd te bereiken. Hij laat zich niet tegenhouden door muren of gesloten deuren en ramen. Na Jezus' kruisiging waren de discipelen bang om ook gevangen genomen en gedood te worden. Ze

hadden zich in de bovenzaal verstopt met alle deuren en ramen gesloten. Jezus liet zich hier echter niet door afschrikken. Hij doorbrak hun isolement, stond ineens in hun midden en sprak tot hen: 'Vrede zij u!'⁶⁵ God houdt teveel van ons om ons achter onze muren te laten verpieteren.

D.3 Gods liefde haalt de muren neer

De muren rondom ons hart verhinderen ons om gezonde en duurzame relaties aan te gaan.

65] 'Toen het dan avond was op die eerste dag der week en ter plaatse, waar de discipelen zich bevonden, de deuren gesloten waren uit vrees voor de Joden, kwam Jezus en stond in hun midden en zei tot hen: Vrede zij u!' (Johannes 20:19).

In de Bijbel wordt geprofeteerd dat Jeruzalem eens een stad zonder muren zal zijn: 'Als een open plaats zal Jeruzalem daar liggen vanwege de menigte van mensen en vee daarin. Ik zelf, luidt het woord van de Heer, zal haar een vurige muur zijn rondom en heerlijkheid binnen in haar' (Zacharia 2:4-5). Jeruzalem had in de tijd waarin dit geschreven werd geen muren. Vijandelijke legers hadden de stad ingenomen en de muren er omheen afgebroken. Dit maakte haar bijzonder kwetsbaar. Met man en macht werd er gewerkt aan het herstel van de muren. Wat zullen de inwoners van Jeruzalem hebben gedacht toen zij deze woorden hoorden? De muren van Jeruzalem waren ooit zo dik dat je er in wonen kon! Deze muren moesten hen beschermen tegen de vijand. Hoezo zou Jeruzalem een stad zonder muren zijn? Zacharia sprak echter over de tijd waarin alles vernieuwd wordt en waarover God door zijn profeten van oudsher heeft gesproken.⁶⁶ Het is de tijd waarin Jezus Christus alle heerschappijen en machten en krachten zal uitschakelen en het koningschap zal overdragen aan God de Vader. Het is de tijd waarin alle geestelijke vijanden Hem onderworpen zullen zijn. Dan zal Jeruzalem geen muren meer nodig hebben.⁶⁷ God zelf zal als een vurige muur om haar heen zijn en zijn heerlijkheid zal in hun midden gezien worden.

Deze profetie houdt voor ons ook een belofte in. Als we een kijkje nemen achter de muren van ons bange hart, zien we een groot verlangen om geliefd te worden en om lief te hebben. Alleen Gods bovennatuurlijke liefde kan ons verwonde hart genezen. Door de liefdevolle aanwezigheid van de Heilige Geest in ons leven, zal de innerlijke wond zich sluiten en hebben we de muren om onze angst en pijn te verbergen niet meer nodig.⁶⁸ God roept ons dan tevoorschijn!⁶⁹ Hij zegt tegen ons: 'Kom mijn liefste, kom! Mijn duif in de rotskloof, in de schuilhoek van de bergwand, laat mij uw gedaante zien, laat mij uw stem horen, want zoet is uw stem en uw gedaante is bekoorlijk' (Hooglied 2:13-14)!

Vrijheid in Christus ligt binnen het bereik van de confident als hij besluit om een mens zonder geheimen te zijn én een mens zonder muren te worden. Angst bouwt muren en hoopt bouwt bruggen, maar Gods liefde haalt de muren rondom zijn hart neer! Dan wordt hij een open brief van Christus, leesbaar voor alle mensen.⁷⁰ Omdat de confident de muren rondom zijn hart zelf heeft gebouwd, wil God dat hij ze ook zelf neerhaalt.

D.3.1 Kiezen voor kwetsbaarheid

Als de confident de muren rondom zijn hart wil neerhalen, dan is het belangrijk dat hij ervoor kiest zich kwetsbaar op te stellen. Kwetsbaarheid is kracht. Paulus zei: 'Jezus heeft tot mij gezegd: Mijn genade is u genoeg, want de kracht openbaart zich eerst ten volle in zwakheid. Zeer gaarne zal ik dus in zwakheden nog meer roemen, opdat de kracht van Christus over mij kome' (2 Korintiërs 12:9).

Net als Paulus mag de confident leren roemen in zijn zwakheid. Dit is geen valse nederigheid of bescheidenheid, maar een bewustwording van onze eigen onbekwaamheid en ons onvermogen. Roemen betekent God danken. Paulus zegt dat we God moeten danken voor alles wat we niet uit onszelf kunnen. Door dit hardop te belijden, danken we God dat Hij zijn kracht in ons zal openbaren. Ons gebed mag bijvoorbeeld zijn: 'Heer, ik dank U dat ik het zelf niet red. Ik dank U dat ik met geen mogelijkheid de zonde kan overwinnen. Ik ben volkomen machteloos. Ik verheug me in mijn onbekwaamheid. En ik verblijd mij over mijn machteloosheid. Alleen U bent bekwaam! Ik dank U wel dat ik mijn partner niet kan liefhebben. Dank U wel dat ik mijn vader niet kan vergeven. Dank U wel dat ik niet kan stoppen met deze slechte gewoonte. Maar in U ben ik meer dan een overwinnaar. In U vermag ik alle dingen, omdat U mij kracht geeft en mijn leven leidt. Amen!'

66] 'Toen het dan avond was op die eerste dag der week en ter plaatse, waar de discipelen zich bevonden, de deuren gesloten waren uit vrees voor de Joden, kwam Jezus en stond in hun midden en zei tot hen: Vrede zij ul' (Johannes 20:19).

67] Zie 1 Korintiërs 15:22-28.

68] 'Is het niet, dat u voor de hongerige uw brood breekt en arme zwervelingen in uw huis brengt, ja, als u een naakte ziet, dat u hem bekleedt en u niet onttrekt aan uw eigen vlees en bloed? Dan zal uw licht doorbreken als de dageraad en uw wond zich spoedig sluiten; uw heil zal voor u uit gaan, de heerlijkheid des Heren zal uw achterhoede zijn' (Jesaja 58:7-8).

69] 'Dit zegt de Heer: Als ik het de gunstige tijd vind, verhoor ik je; als de bevrijdingsdag aanbreekt, kom ik je te hulp. Ik heb je gevormd, ik stel je aan om te doen wat ik mijn volk heb beloofd, om het verwoeste land te herstellen en het aan de eigenaars terug te geven; om tot de gevangenen te zeggen: Ga de vrijheid tegemoet. Tot wie in duisternis zitten: Kom naar buiten' (Jesaja 49:8-9, GN).

70] 'Onze brief bent u, geschreven in onze harten, kenbaar en leesbaar voor alle mensen' (2 Korintiërs 3:2).

Overwinning heeft niets met onszelf te maken maar met Jezus die in ons woont! Hij is het die in ons overwint. Hij is het die ons helpt om lief te hebben. Hij is het die ons helpt te vergeven. Hij is het die ons kracht geeft te stoppen met slechte gewoonten. Hij is het die geworsteld heeft tegen de zonde en heeft overwonnen. Zolang we leven in intimiteit met Jezus heeft zonde geen macht over ons. Wat een ontspanning geeft dit! Maar zo gauw we onze intimiteit met Hem verliezen, verliezen we alles en leven we als een vogelvrij verklaarde en heeft de zonde ons zó weer te pakken!

D.3.2 Kiezen voor pijn

Als de confident ervoor kiest om zich kwetsbaar op te stellen, dan zal hij er ook voor kiezen om pijn te voelen. Toen Romeinse soldaten Jezus - vóór zijn kruisiging - een verdovend drankje aanboden, weigerde Hij dit te drinken. Hij koos ervoor om de kruisiging in volle bewustzijn te ondergaan. Anders had Hij nooit kunnen bidden: 'Vader, vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen!' (Lucas 23:34). De kruisiging van Jezus heeft geleid tot een complete ommekeer in onze situatie. Door het lijden van Jezus heen heeft God ons gered en eeuwig leven gegeven.

God roept ons om niet langer te vluchten voor onze pijn, maar met Jezus door de pijn heen te gaan:

1. De pijn van het verleden
2. De pijn om een mens zonder geheimen te worden
3. De pijn van het snoeien
4. De pijn van het loslaten
5. De pijn van de lijdende wereld

Wie ervoor kiest om met Jezus door de pijn heen te gaan, zal het verleden achter zich kunnen laten en genezing ontvangen om te leven zoals God het bedoeld heeft.

Toen ik een aantal jaren geleden zelf door een snoeiproces ging, voelde ik me zeer kwetsbaar en naakt. God had tot me gesproken dat ik wel een leider was geweest, maar niet een vader. Ik begreep wat Hij bedoelde. Leaders hebben volgelingen nodig, vaders niet. Wat een vader ook zegt of doet, hij blijft altijd vader in relatie tot zijn kinderen. Vader zijn zegt niets over wat je doet (positie), maar over wie je bent (identiteit). In deze periode maakte ik heel bewust de keuze om me kwetsbaar op te stellen. Ik wist dat deze tijd bepalend zou zijn voor de rest van mijn leven. Ik vroeg om een voorzichtige behandeling en benadering, maar al gauw kwam de pijn van mijn medewerkers naar boven en voelde ik hoe hun woorden mij als pijlen troffen. Meerdere keren heb ik op het punt gestaan om het bijltje erbij neer te gooien. Hier had ik niet om gevraagd. Maar God wilde dat ik de pijn zou voelen. De pijn die ik hen in mijn eigen verwond zijn had aangedaan, opdat ik nooit meer in het oude patroon zou terugvallen. In die tijd heb ik ontdekt dat God ons verandert als we in onze pijn, wanhoop en radeloosheid de juiste keuzes maken en besluiten dóór de pijn heen te gaan en te sterven aan ons oude ik.

Toen ik een week les gaf op een Bijbelschool vroeg de schoolleider of hij mij onder vier ogen kon spreken. Hij vertelde dat hij verliefd was geworden op één van de studentes. Hij stelde zich zeer kwetsbaar op en vroeg: 'Moet ik mijn vrouw vertellen dat ik gevoelens voor een

andere vrouw heb?' Andere leiders hadden hem geadviseerd dit niet met zijn vrouw te delen. Hij had zijn strijd met hen gedeeld, ze hadden samen ervoor gebeden, dat was genoeg. Als hij zijn strijd met zijn vrouw zou delen, zou hij haar daar onnodig pijn mee doen. Ik vertelde de man dat als hij deze gevoelens voor zijn vrouw zou verzwijgen, hij altijd een geheim met zich mee zou dragen. Natuurlijk zou de bekentenis haar pijn doen. Maar als we een mens zonder geheimen en muren willen worden, dan zullen we kiezen voor de pijn omdat we weten dat, wanneer onze tranen samenvloeien, onze zielen samensmelten tot een onverbreekelijke band en Gods liefde onze harten kan genezen. Dezelfde avond mocht ik hier getuige van zijn.

Als we een mens zonder geheimen en muren willen worden, dan zullen we ervoor kiezen om met Jezus door de pijn en gebrokenheid heen te gaan waardoor wij werkelijk veranderen.

Vaak willen we best van onze problemen verlost worden, maar slikken we het liefst een pilletje in de illusie dat hierdoor onze problemen zullen verdwijnen. Dat lijkt zoveel gemakkelijker dan door de pijn en gebrokenheid heen te gaan, waardoor God ons werkelijk verandert.

D.3.3 Kiezen voor transparantie

Twee uitspraken van verschillende leiders hebben grote invloed op mijn leven gehad. De eerste zei: 'Maak geen vrienden in je leiderschapsteam. Houd je medewerkers op een afstand.' Niet wetend dat deze uitspraak door een verwonde leider werd gedaan, heb ik jarenlang zo gedacht en geleefd. Tot ik ontdekte dat de vruchten die hieruit voortkwamen wrang en bitter waren. Gezegend was de dag waarop een andere leider tegen mij zei: 'Wilkin, vertrouw nooit een leider die niet mank loopt!' Wat bedoelde hij daarmee? Dat er maar weinig leiders zijn die iets van hun strijd met God durven te laten zien. Een strijd zoals Jakob die met God gestreden heeft. Een strijd die hij vanzelfsprekend verloor. Er waren veel mislukkingen in Jakobs leven geweest omdat hij vertrouwde op zijn eigen kracht (manipulatie en bedrog). Tot de dag dat hij worstelde met God die wilde dat hij zijn mislukkingen aan Hem zou geven, zodat de cirkel van steeds weer falen doorbroken zou worden. God zegende Jakob en sloeg hem op zijn heup. Door deze zegen werden de mislukkingen aan de buitenkant zichtbaar. God bracht de binnenkant naar buiten. Sindsdien liep Jakob mank. Het maakte hem transparant; een mens zonder muren. Zegen betekent niet: veel hebben, kunnen of doen. Zegen van God is ontdekken dat we volledig van Hem afhankelijk zijn. Zonder Hem kunnen we niets doen.

In het Koninkrijk van God hebben we mannen en vrouwen nodig die, net als Jakob, eerlijk en open zijn. Die hun strijd en overwinning met anderen willen delen. Deze tijd schreeuwt om verbroken leiders die willen laten zien hoe God hun gebrokenheid heeft geheeld.⁷¹ Leiders die niet uit zijn op eigen eer en niet meer leven voor zichzelf. Herders die de gemeente willen hoeden door een voorbeeld te zijn: kwetsbaar,

In het Koninkrijk van God hebben we mannen en vrouwen nodig die, net als Jakob, eerlijk en open zijn. Die hun strijd en overwinning met anderen willen delen.

⁷¹ 'De offeranden Gods zijn een verbroken geest; een verbroken en verbijzeld hart veracht U niet, o God' (Psalm 51:17). Het Boek: 'Het werkelijke offer waarop U wacht, is een aan U overgegeven geest van iemand die weet dat hij niet zonder U kan. En een hart dat geheel en al weet dat U de enige bent die helpen kan. Zulke mensen stuurt U nooit weg, mijn God.'

doorschijnend, toegankelijk en volledig van God afhankelijk.⁷²

D.4 Leven zonder muren

Wat is het heerlijk om een mens zonder geheimen en muren te zijn! Alleen door een eerlijke en openhartige levenshouding kunnen we gezonde en duurzame relaties aangaan. De muren om ons hart kunnen alleen worden neergehaald als ons hart met Gods liefde is gevuld. Dan hebben we die muren niet meer nodig. Laten we ons daarom vooral richten op de nooit falende, altijd durende liefde van God!

E. Geworteld en gegrond in de liefde

Hij kwam in onze kerk naar voren. Spontaan had ik gevraagd of iemand wilde getuigen van de liefde van God in zijn leven. Ik had hem wel eens gezien maar wist niet wie hij was. Tot een ieders verbazing begon hij te huilen en zei: 'Ik kan niet elke zondag komen.' Heel even dacht ik aan enkele gemeenteleden die wel eens een zondagmorgen overslaan om tijd voor zichzelf te nemen, te sporten of om op familiebezoek te gaan. Allemaal dingen waar ik het wel eens moeilijk mee heb. Op zondagmorgen kun je immers doen wat je thuis niet kunt doen: samen met andere christenen God aanbidden. Maar zijn verhaal was nog niet af. Al huilend sprak hij de aangrijpende woorden: 'De liefde die hier is kan ik niet aan!' Door welke liefde was deze volwassen man zo aangeraakt? Wat is liefde?

E.1 Wat is liefde?

Biologen beschouwen liefde als niet méér dan een dierlijke drift, te vergelijken met honger en dorst. Psychologen benaderen liefde eerder als een sociaal en cultureel fenomeen. Neurofysiologisch gezien is liefde niets meer dan wat chemische processen in ons lichaam die een aangenaam gevoel creëren en die ons ertoe aanzetten om over te gaan tot voortplanting, maar ware liefde zal toch wel iets meer zijn dan wat gerommel met chemische stoffes!

Eskimo's kennen meer dan twintig woorden om 'sneeuw' te beschrijven. Dat heeft voor hen een praktisch nut omdat de vorm en de kwaliteit van sneeuw levensbepalend is voor hen. Zo kan bijvoorbeeld poedersneeuw gevaarlijker zijn dan natte sneeuw omdat het een sneeuwstorm en lawines kan veroorzaken. In Nederland hebben we maar één woord voor sneeuw, net als wij eigenlijk ook maar één woord kennen voor liefde. Daarmee omschrijven we een heel scala aan gevoelens en bedoelingen. Wanneer we zeggen 'ik houd van mijn vrouw' of 'ik houd van mijn hond' dan hebben we het absoluut niet over liefde op hetzelfde niveau. We gebruiken dezelfde woorden maar we bedoelen iets totaal anders.

E.1.1 Eros, phileo en agapè

De Griekse taal in het Nieuwe Testament gebruikt drie verschillende woorden om het Hebreeuwse woord voor liefhebben te vertalen, te weten *eros*, *phileo* en *agapè*. Deze drie woorden drukken een wereld van verschil uit. Je kunt ze niet door elkaar gebruiken. *Eros* drukt vooral de samensmelting of eenwording uit, zowel in romantische als in hartstochtelijke zin. *Phileo* is in het Grieks het algemene woord voor hartelijk liefhebben. Deze liefde drukt

72] 'Hoedt de kudde Gods, die bij u is, niet gedwongen, maar uit vrije beweging, naar de wil van God, niet uit schandelijke winzucht, maar uit bereidwilligheid' (1 Petrus 5:2).

kameraadschap en vriendschap uit; een diepe warmte tussen twee personen, ongeacht het geslacht. De *phileo* (vriendschap) en de *eros* (seksuele drift) beheersten het Griekse leven en denken vrijwel geheel. Het liefdeswoord *agapè* werd en wordt weinig in Griekenland gebruikt. We kunnen het vertalen met: de bovennatuurlijke, onbaatzuchtige en goddelijke liefde die geeft zonder iets terug te verwachten. Het is Gods manier van liefhebben. Zijn bovennatuurlijke liefde is niet bedreigend, niet veroordelend, beschuldigt niet, vonnist niet en wijst niet af. Het is de liefde die zichzelf opoffert voor de ander, onbaatzuchtig en onvoorwaardelijk. Gods liefde is niet van hetzelfde niveau als de eros- of de phileoliefde.

E.2 God is liefde!

De Bijbel is één grote liefdesgeschiedenis van God met mensen. Voor het liefhebben van God is maar één verklaring: God is liefde! Hij heeft lief omdat Hij liefheeft. Het feit dat Hij liefde is, behoeft noch verklaring noch verantwoording. Het is er als een puur wonder.

In de voorstelling van de Griekse wijsgeer Plato was het onvoorstelbaar dat een godheid mensen kon liefhebben. Het goddelijke was immers volkomen gelukkig in zichzelf. Dit pure geluk zou verstoord worden als de godheid de mensen zou zoeken. Het zou betekenen dat God niet alles heeft en nog moet zoeken naar iets of iemand anders, iets wat Hij niet heeft.

De Bijbel laat ons een ander beeld van God zien: God is zo vol van liefde dat Hij ons geschapen heeft om zijn liefde aan ons kwijt te kunnen! Daarom zijn we met zo velen! Hij heeft ons nodig! Ieder mens is geschapen om Gods liefde te ontvangen, te beantwoorden en door te geven.⁷³ Gods liefde gaat uit naar zondige mensen, verwonde mensen, gebonden mensen en gezonde mensen. Hij moet er niet aan denken dat wij zijn liefde zouden negeren. Onbeantwoorde liefde is hartverscheurend!

*Ieder mens is geschapen
om Gods liefde te ontvangen,
te beantwoorden en door te geven.*

E.2.1 Volmaakte liefde

De wereld is ver van God en zijn liefde afgedwaald. God lijkt zo ver weg en zijn liefde onbereikbaar. Maar vóór de wereld werd geschapen wist God wat er zou gebeuren. Hij wist dat wij zouden falen en daardoor van Hem gescheiden zouden worden. Hij had een plan en zei: 'Ik weet wat Ik zal doen. Ik zend mijn liefde naar hen toe en wel zo dat ze mijn liefde kunnen zien en kunnen aanraken. Ik stuur het als een klein kwetsbaar babytje, dat móeten ze wel aanraken. Dat zullen ze wel tegen zich aanhouden.' Gods volmaakte liefde, gewikkeld in een dekentje, in onze armen. In Jezus werd Gods volmaakte liefde voor mensen zichtbaar. De Bijbel zegt: 'Van Christus hebben we leren kennen wat liefde is: Hij heeft zijn leven voor ons gegeven' (1 Johannes 3:16). Als Jezus een filosoof was geweest, dan hadden ze Hem klem kunnen zetten. Als Jezus een strijder was geweest, dan hadden ze Hem kunnen bevechten. Als Jezus religieus was geweest, dan hadden ze Hem als een excentriekeling kunnen negeren. Maar Jezus Christus was liefde, volmaakte liefde. Wat kun je daar tegen doen?

E.2.2 Bovennatuurlijke liefde

⁷³] 'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en heel uw ziel, met inzet van al uw krachten en met heel uw verstand, en heb uw naaste lief als uzelf' (Lucas 10:27, GN).

De liefde van God (*agapè*) is van een totaal andere categorie dan de liefde van mensen (*phileo* en *eros*). Ook al heeft de mens zijn oorsprong in God, mensenliefde is menselijk en daardoor onvolmaakt. Liefde van mensen is gebaseerd op goede wil en goede bedoelingen, maar schiet te kort en is niet vrij van eigenbelang. Liefde van mensen is helaas onberekenbaar en onvoorspelbaar, grillig en wispelturig, broos en kwetsbaar, feilbaar en onbetrouwbaar. Ieder mens komt op een dag tot de ontdekking dat menselijke liefde beperkingen heeft. Gods liefde is totaal anders. In elk opzicht is Gods liefde mooier, groter en indrukwekkender dan we denken. Weten dat God van je houdt betekent nog niet dat je zijn liefde hebt leren kennen. Het gaat immers niet om de juiste formulering. Gods liefde speelt zich af op een totaal ander niveau dan onze woorden en gedachten. De liefde in Gods hart is van een intensiteit die we ons niet kunnen voorstellen. Zij raakt ons in al onze emoties. Gods liefde is aandoenlijk: een kind, gewikkeld in doeken. Gods liefde is ook schokkend en dramatisch: Hij gaf zijn enige Zoon om een wereld te redden, maar Gods liefde is bovenal onvoorwaardelijk en niet afhankelijk van hoe wij ons gedragen of wat we doen. God houdt van ons omdat wij zijn geliefde kinderen zijn.⁷⁴ Er is in de hemel en de aarde geen grotere kracht dan de kracht van Gods liefde.

Gods liefde is bovennatuurlijk. Zij komt niet uit de mens maar wordt door de Heilige Geest in onze harten uitgestort als wij tot geloof komen.⁷⁵ Het is het eerste kenmerk van de vrucht van de Heilige Geest in ons leven.⁷⁶ Gods liefde laat ons dingen doen die we nooit voor mogelijk hadden gehouden. Door zijn bovennatuurlijke liefde kunnen wij mensen vergeven en vertellen dat God van hen houdt. Door zijn bovennatuurlijke liefde gaan we mensen liefhebben die ons haten, bespotten en vervolgen. Gods bovennatuurlijke liefde dringt ons naar de armen en de hulpelozen om te zien. Gods bovennatuurlijke liefde maakt ons moedig en verdrijft elke vorm van vrees in ons leven. Gods liefde geeft ons de bovennatuurlijke kracht om door te gaan als we er eigenlijk niet meer toe in staat zijn. Gods liefde tilt ons uit boven de gevaren en moeiten in het leven. Gods liefde is de innerlijke kracht, het geheim van iedere christen, die ons onafhankelijk maakt van de omstandigheden. Gods liefde maakt ons onaantastbaar en onweerstaanbaar, aantrekkelijk en aanstekelijk. Gods liefde is de meest fascinerende, bovennatuurlijke kracht die er bestaat!

E.3 Gods kwaliteit van leven

Gods liefde heeft te maken met zijn kwaliteit van leven. Wie Gods liefde niet kent heeft nog niet geleefd. Het was deze liefde waar de eerste christenen om bekend stonden. Zij waren niet bang om in Nero's tuin als levende fakkels verbrand of door leeuwen verscheurd te worden. Gods liefde had alle angst uit hun leven verdreven. De mensen vroegen zich af waar zij de kracht vandaan haalden om zingend de arena binnen te gaan! Het was de kracht van Gods *agapè*-liefde die zo mooi door Paulus is beschreven: 'Gods liefde is geduldig; Gods liefde is vriendelijk; Gods liefde is niet jaloers. Zij doet niet gewichtig en is niet trots; zij kwetst niet, is niet egoïstisch en voelt zich nooit beledigd; zij neemt niemand iets kwalijk; zij is niet blij met onrecht, maar juist met de waarheid. Gods liefde beschermt altijd, heeft altijd vertrouwen, verwacht het altijd van God en houdt stand. Aan Gods liefde komt nooit een einde. Als ik alle talen van mensen en engelen zou spreken, maar ik zou Gods liefde niet kennen, dan zou ik klinken als een dreunende gong of een schetterende cimbaal. Als ik Gods Woord zou doorgeven, alle diepe dingen doorgrond zou hebben en ik zou alles weten en al het geloof hebben, zodat ik bergen zou kunnen verzetten, maar ik had Gods liefde niet, dan had ik niets gezegd. Ik was helemaal niets! Als ik mijn bezittingen stuk voor

74] 'God echter bewijst zijn liefde jegens ons, doordat Christus, toen wij nog zondaren waren, voor ons gestorven is' (Romeinen 5:8).

75] 'En de hoop maakt niet beschaamd, omdat de liefde van God in onze harten uitgestort is door de Heilige Geest, die ons gegeven is' (Romeinen 5:5).

76] 'Maar de vrucht van de Geest is liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, vriendelijkheid, goedheid, trouw, zachtmoedigheid, zelfbeheersing. Tegen zodanige mensen is de wet niet' (Galaten 5:22).

stuk zou uitdelen en mijn lichaam gaf om te worden verbrand, maar ik had Gods liefde niet, dan had ik niets gedaan.⁷⁷

Uit ervaringen van mensen blijkt dat Gods bovennatuurlijke liefde juist in ons hart wordt uitgestort als wij in moeilijke situaties verkeren. Dat zijn bijzondere momenten waarop we door de kracht van Gods liefde worden gedragen en boven onze problemen worden uitgetild. Mensen die veel van Gods liefde uitstralen, zijn veelal door diepe dalen gegaan waar ze God als nooit tevoren ontmoet hebben en zijn liefde mochten indrinken. Net als Job is nu hun getuigenis: 'Ik kende U alleen van horen zeggen, maar nu heb ik U met eigen ogen gezien' (Job 42:5, GN).

E.3.1 Gods liefde is de hoogste autoriteit

Sommigen stellen waarheid boven de liefde. Maar zegt de Bijbel niet dat de waarheid in liefde gesproken moet worden?⁷⁸ Anderen stellen geloof boven de liefde. Maar zegt de Bijbel niet dat geloof door liefde moet werken?⁷⁹

Als Paulus onderwijs geeft over de gaven van de Heilige Geest onderbreekt hij zijn studie door te zeggen: 'Ik wijs u een weg die nog hoger voert: de weg van de liefde' (1 Korintiërs 12:31)! Gods liefde is de hoge weg en is volgens Paulus meer dan de gave van profeteren en het spreken in tongen en meer dan alles wat er te weten valt. Gods liefde is meer dan geloof dat bergen verzet. Op de nieuwe aarde zal het profeteren verdwijnen en het spreken in tongen verstommen. Alles wat wij weten zal dan afgedaan hebben behalve geloof, hoop en liefde. En de meeste van deze drie is de agapè-liefde!⁸⁰ Want in Gods liefde zijn geloof en hoop verborgen. Er is geen hogere autoriteit dan de liefde van God.

- Gods liefde is sterker dan de *haat*. Het was Gods liefde waardoor Corrie ten Boom de voormalige bewaker van het concentratiekamp, waar haar zus was omgekomen, kon vergeven.
- Gods liefde is sterker dan de *angst*. Het was Gods liefde waardoor Jacky Pullinger, als jonge vrouw, alles achter zich liet om in Hong Kong misdaadbendes tot God te leiden en honderden mensen van de drugs af te helpen.
- Gods liefde is sterker dan de *dood*. Het was Gods liefde waardoor Jim Elliot met vier collega-zendingen de Huoarani-stam in Ecuador bezocht die bekend stond vanwege haar gewelddadigheid, en dit met de dood moest bekopen.
- Zijn liefde is sterker dan *engelen en demonen*. Het is door de kracht van Gods liefde dat wij keer op keer tijdens onze conferenties zien hoeveel mensen bevrijd worden uit de macht van de duisternis! De duivel is tot veel in staat, behalve tot liefhebben. Hij moet buigen voor de kracht van Gods liefde die door ons heen werkt in woord en in gebed.

Als wij willen groeien in geestelijke autoriteit, dan dienen we bovenal werk te maken van Gods liefde!⁸¹ Wie de meeste liefde heeft, heeft de meeste autoriteit. In de dienst van bevrijding hoeven we niet tegen demonen te schreeuwen. Gods liefde geeft ons koninklijke autoriteit en waardigheid. De Koning op de troon hoeft slechts te fluisteren en zijn wil zal geschieden. Door een koord van liefde zijn we met Hem verbonden en heeft Hij ons zijn volmacht

77] Eigen vertaling van 1 Korintiërs 13:1-8.

78] 'Genade, barmhartigheid en vrede zal met ons zijn van God, de Vader, en van Jezus Christus, de Zoon van de Vader, in waarheid en liefde' (2 Johannes 1:3).

79] 'Want in Christus Jezus vermag noch besnijdenis iets, noch onbesneden zijn, maar geloof, door liefde werkende' (Galaten 5:6).

80] Zie 1 Korintiërs 13 (GN).

81] 'Maak vooral werk van de liefde. Maar streef ook naar geestelijke gaven, allereerst naar de profetie' (1 Korintiërs 14:1, WV).

*Wie de meeste liefde heeft,
heeft de meeste autoriteit.*

volgende gebed: 'En dit bid ik, dat uw liefde (lees: Gods liefde) nog steeds meer overvloedig moge zijn in helder inzicht en alle fijngevoeligheid, om te onderscheiden, waarop het aankomt' (Filippenzen 1:9-10). Gods liefde is het meest krachtige wapen in de strijd tegen haat, angst, dood en demonische duisternis.

E.3.2 Gods liefde bepaalt onze identiteit

De apostel Paulus schreef aan de christenen in het huidige Turkije hoe belangrijk het is dat zij hun leven hebben verankerd in de liefde van God: 'Geworteld en gegrond in de liefde, zult u dan samen met alle heiligen, in staat zijn te vatten, hoe groot de breedte en lengte en hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat' (Efeziërs 3:18). Ook de christenen in het huidige Griekenland drukte hij op het hart om vooral intens verbonden te blijven met de liefde van Christus: 'U hebt Christus Jezus aanvaard als de Heer; leef dan in verbondenheid met Hem. Wees in Hem geworteld, bouw op Hem' (Kolossenzen 2:6-7, GN).

Wij zijn alleen in staat gezonde en duurzame relaties aan te gaan en te onderhouden als wij geworteld en gegrond zijn in de liefde van God! Gods liefde is de basis van ons bestaan! Het geworteld en gegrond zijn in de liefde van God heeft niets te maken met het feit of wij genoeg menselijke basisliefde (*phileo*) hebben ontvangen. Onterecht nemen we aan dat iemand die in een warm gezin is opgegroeid en veel liefde van huis uit heeft meegekregen, vanzelf is geworteld en gegrond in de liefde van God. Niets is minder waar. In principe zijn zij

net zo min geworteld en gegrond in Gods liefde als iemand die van huis uit weinig of helemaal geen liefde heeft ontvangen. Het is duidelijk dat aanvaarding en bevestiging, genegenheid en geborgenheid van groot belang zijn in de opvoeding en dat zij een positieve invloed hebben op het ontwikkelen van ons karakter. Toch kan geen enkele menselijke liefde de geestelijke leegte in ons hart vullen. We mogen *phileo*-liefde

nooit verwarren met de *agapè*-liefde van God! Alleen Gods bovennatuurlijke liefde kan innerlijke leegte vullen, verwonde harten genezen, een neerslachtige geest oprichten en mensen hun angst doen overwinnen. Als wij tot geloof komen, wordt ons hart gevuld met bovennatuurlijke liefde, blijdschap en vrede. Diep van binnen gaat de Heilige Geest in ons getuigen dat wij kinderen van God zijn. In Jezus zijn we Gods meest gewilde, geliefde en bevoorrechte kinderen. Wij zijn Gods grote liefde! Dit is vanaf nu de zekerheid van ons bestaan en het zal ons doen en laten bepalen. God houdt van ons zoals Hij van Jezus houdt!

⁸³ Onze identiteit wordt niet langer bepaald door onze prestaties of mislukkingen. Onze identiteit wordt nu bepaald door wie we zijn in Christus! Alleen de Heilige Geest kan dit besef op bovennatuurlijke wijze in onze harten bewerken.

Als wij geworteld en gegrond zijn in de liefde van God, dan kunnen we zijn liefde ontvangen

*Onze identiteit wordt niet
langer bepaald door onze
prestaties of mislukkingen.
Onze identiteit wordt nu
bepaald door wie we
zijn in Christus!*

82] 'Zie, ik heb u macht gegeven om op slangen en scorpioenen te treden en tegen de gehele legermacht van de vijand; en niets zal u enig kwaad doen' (Lucas 10:19).

83] Dat u hen liefhad zoals u mij liefhad' (Johannes 17:23b).

en beantwoorden en zijn we in staat om gezonde en duurzame relaties aan te gaan omdat al onze relaties worden gestuurd door de kracht van Gods liefde.

E.3.3 Gods liefde geeft

God is liefde. Dat heeft Hij bewezen door zijn Zoon te zenden naar deze aarde. Dat is gevende, opofferende liefde in de meest zuivere zin. Die liefde kunnen we alleen maar aannemen met open handen en open harten. Die gevende liefde mogen we vertalen naar de verschillende relaties die we hebben. In het Koninkrijk van God gaat het altijd om geven, nooit om nemen. Echte liefde neemt nooit! Gevende liefde zoekt het welzijn van de ander. Gezonde, door God gegeven relaties zijn gebaseerd op de koninklijke wet van zijn liefde: 'Indien u echter de koninklijke wet vervult naar het schriftwoord: U zult uw naaste liefhebben als uzelf, dan doet u wel' (Jakobus 2:8). In al onze relaties mogen we ons door deze koninklijke wet laten inspireren. Gods liefde is de motivatie in alles wat we doen.

E.3.4 Gods liefde als graadmeter

Gods liefde wordt zichtbaar in wat we doen. Geloof zonder werken is dood.⁸⁴ Evenzo is Gods liefde zonder werken gedoemd te sterven. Gods bovennatuurlijke liefde in ons is een graadmeter die aangeeft in hoeverre (1) wij een persoonlijke relatie met de Heer hebben, (2) wij weten hoeveel ons vergeven is, (3) ons geloof is gegroeid, (4) ons hart aan God en mensen is toegewijd en (5) wij een heilig leven leiden.

1. DE MATE VAN GODS LIEFDE IN ONS LAAT ZIEN IN HOEVERRE WIJ EEN PERSOONLIJKE RELATIE MET HEM HEBBEN

De apostel Johannes zegt dat wie niet liefheeft God niet kent.⁸⁵ Betekent dit dat wij ons meer moeten inspannen om mensen lief te hebben? Nee, het is juist andersom: hoe sterker onze persoonlijke relatie met God wordt, des te meer we onszelf en de mensen om ons heen gaan liefhebben.

2. DE MATE VAN GODS LIEFDE IN ONS LAAT ZIEN IN HOEVERRE WIJ WETEN HOEVEEL ONS VERGEVEN IS

Jezus zei: 'Wie veel vergeven wordt (zich daar bewust van is), betoont veel liefde' (Lucas 7:47). Als wij veel liefde betonen is dit een teken dat ons veel vergeven is.

3. DE MATE VAN GODS LIEFDE IN ONS LAAT ZIEN IN HOEVERRE ONS HART AAN GOD EN MENSEN IS TOEGEWIJD

Aan onze toewijding kun je de echtheid van Gods liefde in ons toetsen. Jezus vroeg aan Petrus: 'Simon, heb je Mij werkelijk lief? Hoed mijn lammeren' (Johannes 21:15). Aan de toewijding kun je zien hoe groot de liefde is. De apostel Johannes herinnert ons eraan dat Gods liefde niet in ons is als wij ons hart sluiten voor een broer of zus die gebrek lijdt.⁸⁶ De Bijbel spreekt zelfs over een volkomen toewijding die is gebaseerd op de liefde van God in ons.⁸⁷

4. DE MATE VAN GODS LIEFDE IN ONS LAAT ZIEN IN HOEVERRE ONS GELOOF GEGROEID

84] 'Zo is het ook met het geloof: indien het niet met werken gepaard gaat, is het, op zichzelf genomen, dood' (Jakobus 2:17).

85] 'Wie niet liefheeft, kent God niet, want God is liefde' (1 Johannes 4:8).

86] 'Wie nu in de wereld een bestaan heeft en zijn broeder gebrek ziet lijden, maar zijn binnenste voor hem toesluit, hoe blijft de liefde Gods in hem?' (1 Johannes 3:17).

87] 'Welnu, zoals u in alles overvloedig bent, in geloof, in spreken, in kennis, in volkomen toewijding en in de liefde, die van ons tot u uitgegaan is, zo wees dan ook in dit liefdewerk overvloedig' (2 Korintiërs 8:7).

IS

Paulus schreef ook: 'Uw geloof neemt toe en de liefde voor elkaar wordt sterker' (2 Tessalonicenzen 1:3). Als ons geloof groeit, zal dit zichtbaar worden in de liefde voor elkaar. Ergens anders schrijft Paulus dat geloof dat zich in liefde uit, het enige is dat telt.⁸⁸

5. DE MATE VAN GODS LIEFDE IN ONS LAAT ZIEN IN HOEVERRE WIJ EEN HEILIG LEVEN LEIDEN

Paulus schreef: 'God doet u overvloedig worden in de liefde tot elkaar om uw harten te versterken in heiligheid' (1 Tessalonicenzen 3:12-13). Gods liefde zal onze harten versterken om heilig te leven ('nee' te zeggen tegen de zonde). Tevens zal door een heilig leven Gods liefde meer en meer door ons heen gezien worden.

E.3.5 Gods liefde doet 'nee' zeggen tegen verzoeking

We kunnen geen heilig leven leiden zonder Gods volmaakte liefde te kennen. 'Gods liefde bewaart ons voor de zonde', is de boodschap van Johannes, de apostel van de liefde. In 1 Johannes 2:1 schrijft hij: 'Mijn kinderen, dit schrijf ik u, opdat u niet tot zonde komt. Mocht één van u toch zondigen, weet dan dat we bij de Vader iemand hebben die voor ons pleit en die rechtvaardig is: Jezus Christus.' In vers vijftien geeft Johannes ons de sleutel die ons ervoor behoedt te gaan zondigen: 'Heb de wereld niet lief en hetgeen in de wereld is. Indien iemand de wereld liefheeft, de liefde van de Vader is niet in hem.' Een andere vertaling zegt: 'Verlies uw hart niet aan de wereld of aan iets dat bij de wereld hoort. Als iemand zijn hart verliest aan de wereld, is er in hem geen plaats voor de liefde van de Vader.'

Wat bedoelt Johannes te zeggen? Deze tekst wordt nog krachtiger en begrijpelijker als we hem omkeren: 'Als we ons hart hebben verloren aan de Vader is er geen plaats voor de liefde van de wereld.' Als ons hart vervuld is met Gods liefde, dan maken de verleidingen van de duivel en van de wereld geen schijn van kans! Aan de andere kant wordt de verzoeking sterker als ik geloof dat een bepaalde zonde mij gelukkig zal maken. Daarom moeten we ons niet focussen op verleiding, verzoeking of zonde, maar op de liefde van God die ons 'nee' doet zeggen tegen de zonde. Dan zal de macht van de verleider in ons leven gebroken worden.

Waarom ga ik niet naar een prostituee? Is het een kwestie van zelfdiscipline; ik zou wel willen, maar kan ik mezelf zo goed in de hand houden? Als ze er namelijk achter zouden komen dat ik overspel heb gepleegd, dan word ik bestraft en zal ik alles wat ik heb verliezen, daarom bedwing ik mij. Nee, ik ga niet naar een prostituee omdat het verboden is of vanwege de mogelijke negatieve gevolgen. Ik ga niet omdat ik mij geliefd weet door mijn vrouw en kinderen. Hun liefde voor mij maakt dat geen haar op mijn hoofd eraan denkt zoiets te doen.

Van nature zijn wij allemaal geneigd 'ja' te zeggen tegen de verzoeking van de duivel en de verleiding van de wereld. Daarom hebben we een grotere kracht nodig om 'nee' te zeggen tegen verzoeking en verleiding: de bovennatuurlijke liefde van God. Gods liefde en trouw overtreffen het leven zelf!⁸⁹ Het plezier van de zonde weegt niet op tegen de liefde, blijdschap en vrede die God mij nu en straks geeft als ik Christus volg. De kracht van Gods liefde is sterker dan de macht van de zonde!

Daarom koos Mozes ervoor om niet tijdelijk van de zonde te genieten omdat hij zijn

88] 'Het enige wat telt, is geloof dat zich in liefde uit' (Galaten 5:6, HB).

89] 'Uw goedheid en trouw overtreffen het leven zelf. Ik zal met mijn mond uw naam grootmaken' (Psalm 63:3, HB).

blik gericht had op de belofte van God.⁹⁰

De beloften van God waren sterker dan de bedrieglijke belofte van de zonde, waardoor hij alles wat het Egyptische hof hem te bieden had gemakkelijk kon opgeven. Wat God ons te bieden heeft is mooier, beter en heerlijker dan wat de wereld ons te bieden heeft.

Nadat een vrouw door God in de vrijheid was gezet, bezocht ze voor de tweede keer onze conferentie en zei ze tegen me: 'Ik wist niet dat het leven met God zo mooi zou zijn!'

We moeten ons niet focussen op verleiding, verzoeking of zonde, maar op de liefde van God die ons 'nee' doet zeggen tegen de zonde.

E.3.6 Gods liefde doet 'ja' zeggen tegen beproeving

Het is belangrijk dat wij het verschil kennen tussen verzoeking en beproeving: verzoeking en verleidingen komen van de duivel, maar beproevingen komen van God. Jakobus zegt: 'Als u moeite hebt om de zonde het hoofd te bieden, moet u niet zeggen dat God u in de verleiding brengt. God heeft nooit de neiging iets slechts te doen en Hij brengt niemand in verleiding. Het zijn uw eigen slechte verlangens die u in verleiding brengen. Die slechte verlangens brengen u tot slechte daden; en de straf die u daar tenslotte voor krijgt, is de dood' (Jakobus 1:13-15, HB).

Opmerkelijk genoeg zijn wij van nature geneigd 'ja' te zeggen tegen de verzoeking van de duivel en 'nee' tegen de beproeving van God! Maar zo moet het natuurlijk niet zijn. God beproeft ons om verschillende redenen:

1. GOD BEPROEFT ONS OPDAT WIJ ONTDEKKEN WAT DE WERKELIJKE MOTIEVEN VAN ONS HART ZIJN

Daarom zegt Mozes tegen het volk Israël: 'Gedenk dan heel de weg, waarop de Here, uw God, u deze veertig jaar in de woestijn heeft geleid, om u te verootmoedigen en u op de proef te stellen ten einde te weten, wat er in uw hart was: of u al dan niet zijn geboden zou onderhouden' (Deuteronomium 8:2).

2. GOD BEPROEFT ONS OPDAT ONS VERTROUWEN IN HEM ZAL GROEIEN!

Soms zwijgt God en lijkt het alsof Hij heel ver weg is terwijl nota bene zijn Geest in ons woont! Door te zwijgen beproeft God ons geloof. Als we Hem, ondanks het stilzwijgen, blijven vertrouwen dan zal ons geloof groeien. Daarom zegt Jakobus: 'Als de weg ruw is, kan uw geduld groeien. Laat uw geduld dus toenemen en probeer niet de problemen te ontlopen. Als uw geduld volgroeid is, zult u alles aankunnen en een sterk en zuiver karakter hebben' (Jakobus 1:3-4, HB). Om die reden zegt Petrus: 'Door moeilijkheden en problemen wordt uw geloof op de proef gesteld, zodat zal blijken of het echt is of niet. Want ook goud, dat kan vergaan en lang zoveel niet waard is als geloof, wordt in het vuur gesmolten om te zien of het wel echt is. Wel, als uw geloof het vuur van de beproevingen kan doorstaan, zal Jezus Christus bij zijn terugkeer geëerd en geprezen worden' (1 Petrus 1:7, HB).

Van nature zijn wij allemaal geneigd 'ja' te zeggen tegen de verzoeking van de duivel en de verleidingen van de wereld en neigen we ertoe om weg te lopen voor de beproevingen van God in ons leven. Daarom hebben we een grotere kracht nodig om 'nee' te zeggen tegen verzoeking en 'ja' tegen beproeving: de bovennatuurlijke agapè-liefde van God.

90] 'Door het geloof heeft Mozes, volwassen geworden, geweigerd door te gaan voor een zoon van Farao's dochter, maar hij heeft liever met het volk Gods kwaad verdragen, dan tijdelijk van de zonde te genieten' (Hebreeën 11:24-26).

E.4 De tijd van de liefde is aangebroken!

Zoveel christenen zingen en spreken over de liefde van God zonder deze werkelijk te kennen en te ervaren. Ezechiël beschrijft op ontroerende wijze Gods liefde voor het volk Israël, dat wordt voorgesteld als een babytje om wie niemand zich bekommert. Er is niemand die de navelstreng doorsnijdt, de baby wast, inwrijft en in doeken wikkelt. Geen mens kijkt naar haar om. Niemand heeft zoveel medelijden met haar dat hij de zuigeling verzorgt. De baby is ongewenst en wordt in het veld achtergelaten om te sterven. Maar dan lezen we dat God voorbij komt en de baby ziet liggen, besmeurd met haar eigen bloed. Hij loopt haar niet onverschillig voorbij maar zegt: 'Leef! Ik wil dat je leeft!' (zie Ezechiël 16).

Op dezelfde manier is God ons in Jezus tegemoet gekomen. Hij gaat ons niet voorbij. Misschien hebben wij de indruk dat niemand enige waarde hecht aan ons leven. We hebben het gevoel dat niemand in ons geïnteresseerd is. Niemand kijkt naar ons om. Weet dat Jezus vandaag voorbij komt! Hij ziet ons wel en zegt tot ons: 'Zie, Ik ben gekomen om je leven en overvloed te geven! Ik wil dat je leeft' (Johannes 10:10)! Zijn woorden brengen leven en genezen gebroken harten.

Vervolgens beschrijft Ezechiël hoe de zuigeling opgroeit tot een prachtige jonge vrouw. Opnieuw komt God voorbij. Hij draagt de mantel van de liefde in zijn handen. Zoals een

bruidegom in die tijd gewoon was te doen, spreidt Hij deze mantel van liefde over haar uit en zegt: 'Zie, de tijd van de liefde is voor u aangebroken!' De tijd van afwijzing en misbruik is voorbij! Er breekt een nieuwe tijd aan: de tijd van Gods bovennatuurlijke liefde. Wat een kracht schuilt er in deze woorden! Als we ze geloven en ons hart

openen, dan zullen we ontdekken dat Gods overstelpende liefde krachtig in ons wordt uitgestort waarna we de muren rondom ons hart niet meer nodig hebben. Gods liefde zal ons helpen de muren rondom ons hart af te breken zodat wij in staat zijn om gezonde en open relaties aan te gaan met de mensen om ons heen. De muren die ons moesten beschermen, maar die uiteindelijk een gevangenis bleken te zijn, hebben we niet meer nodig. Gods liefde zal als een muur van vuur om ons heen zijn en ons behoeden voor alle gevaren! Gods liefde overwint de duisternis!

*Gods liefde
overwint de duisternis!*